

Udbudsparadigme

Ballerup Kommune

Center for Ejendomme

Center for Miljø og Teknik

c

Vers. 2014-1
Sagsid: 82.00.00-P21-1-13

BSB - light

Byggesagsbeskrivelse

jf. bips B2.010

Indholdsfortegnelse	2
1. Orientering	5
1.1 Generelt	5
1.2 Byggesagen	5
1.2.1 Generelt	5
1.2.2 Entrepriser/arbejder	5
1.2.3 Bygherreleverancer	5
1.3 Projektorganisation	5
1.4 Projektmateriale	5
1.4.1 Beskrivelser	5
1.4.2 Tegninger/ bygningsmodeller	5
1.5 Fælles værktøjer	5
1.5.1 Bygherreformularer	6
1.5.2 Digital kommunikation	6
1.6 Pålæg	6
1.6.1 Arbejdsklausul	6
1.6.2 Evaluering	6
2. Referencer	6
2.1 Generelt	6
2.2 Bekendtgørelser	6
2.3 Cirkulærer	7
2.4 Danske standarder	7
2.5 Øvrige referencer	7
3. AB 92	8
A. Aftalegrundlaget	8
B. Sikkerhedsstillelse og forsikring	10
C. Entreprisens udførelse	11
D. Bygherrens betalingsforpligtelse	14
E. Tidsfristforlængelse og forsinkelse	16
F. Arbejdets aflevering	17
G. Mangler ved arbejdet	17
H. 1- og 5-års eftersyn	20
I. Særligt om ophævelse	20
J. Tvister	22
4. Byggeplads	24
4.1 Generelt	24
4.2 Bestemmelser	24
4.2.1 Generelt	24
4.2.2 Myndighedsforskrifter og vejledninger	24
4.2.3 Myndighedstilladelser og anmeldelser	24
4.2.4 Håndtering af materialer og produkter	24
4.3 Overdragelse og aflevering af byggepladsen	24

4.4 Eksisterende forhold	25
4.5 Bygherrens afsætninger	25
4.6 Byggepladsens indretning	25
4.6.1 Byggepladstegning	25
4.6.2 Byggepladsens afgrænsning, indhegning og afskærmning	25
4.6.3 Aflukning	26
4.6.4 Vagtordning	26
4.6.5 Tyverisikring	26
4.6.6 Skiltning	26
4.6.7 Førstehjælpskasser	26
4.6.8 Brandslukningsmateriel	26
4.7 Byggepladsens færdselsarealer	26
4.7.1 Parkering	26
4.7.2 Udendørs færdselsarealer	26
4.7.3 Færdselsarealer i bygninger	26
4.7.4 Afdækning af huller i færdselsarealer	27
4.7.5 Etablering af rækværk i færdselsarealer	27
4.7.6 Belysning af færdselsarealer	27
4.7.7 Vejrligsforanstaltninger på færdselsarealer	27
4.7.8 Oprydning og renhold af færdselsarealer	27
4.8 Skurby og oplagsplads	28
4.8.1 Skurforhold	28
4.8.2 Oplagsplads	28
4.8.3 Teltværksteder	28
4.8.4 Affaldshåndtering og affaldscontainer	28
4.8.5 Belysning i skurby og på oplagsplads	28
4.8.6 Vejrligsforanstaltninger i skurby og på oplagsplads	28
4.8.7 Oprydning i skurby og på oplagsplads	28
4.9 Arbejdsområder	29
4.9.1 Afdækning af huller i arbejdsområder	29
4.9.2 Etablering af rækværk i arbejdsområder	29
4.9.3 Belysning i fælles arbejdsområder	29
4.9.4 Vejrligsforanstaltninger i arbejdsområder	29
4.9.5 Oprydning og renhold i arbejdsområder	29
4.10 Tekniske hjælpemidler	29
4.10.1 Kraner og materielhejse	30
4.10.2 Personelevatorer	30
4.10.3 Stillads og arbejdsplatform	30
4.11 Forsyning til byggeplads	30
4.11.1 Vand og afløb	30
4.11.2 El	30
4.11.3 Kommunikation	31
4.12 Særlige forhold ved bygninger i brug	31
4.12.1 Generelt	31
4.12.2 Information til tredjemand	31
4.12.3 Midlertidig drift	31
5. Sikkerhed og sundhed	32
5.1 Generelt	32
5.1.1 Organisation	32

5.1.2	Byggepladskoordinerings	32
5.1.3	Sikkerhedsmøder	32
5.2	Plan for Sikkerhed og Sundhed	32
5.3	Arbejds miljø	33
5.3.1	Generelt	33
5.3.2	Begrænsning af støjgener	33
5.3.3	Begrænsning af skader og gener fra vibrationer	33
5.3.4	Begrænsning af støvgener	33
5.3.5	Begrænsning af ergonomiske gener	33
5.4	Forholdsregler ved farlige arbejder	33
6.	Omgivende miljø	34
6.1	Generelt	34
6.2	Støj	34
6.3	Vibrationer	34
6.4	Støv	34
6.5	Emissioner til atmosfæren	34
6.6	Spild af olie og kemiske produkter	34
7.	Kvalitetsstyring	35
7.1	Generelt	35
7.2	Byggeledelsen	35
7.3	Byggemøder	35
7.4	Kvalitetsplan	35
7.5	Projektgennemgangsmøde	35
7.6	Opstartsmøder for arbejder	36
7.7	Entreprenørens kontrol og dokumentation	36
7.7.1	Generelt	36
7.7.2	Styring af udførelsesdokumenter	36
7.7.3	Arkivering af dokumentation	36
7.7.4	Kontrol dokumentation	36
7.7.5	D&V-dokumentation	36
7.8	Aflevering	36
7.9	Kvalitetssikring efter aflevering	36
8.	Tidsstyring	37
8.1	Generelt	37
8.2	Tidsplan	37
8.3	Vejrligsdage	37

*Basisbeskrivelse***1. Orientering****1.1 Generelt**

Stk. 1. Projektspecifik beskrivelse gælder frem for basisbeskrivelse.

Stk. 2. Arbejdsbeskrivelser gælder frem for byggesagsbeskrivelsen.

Stk. 3. Arbejdsbeskrivelsernes bygningsdelsbeskrivelser (kapitel 4) og tegninger/ bygnings-modeller gælder frem for arbejdsbeskrivelsens kapitel 3. *Generelle specifikationer.*

Stk. 4. Basisbeskrivelseres bestemmelser er gældende, uanset om der er knyttet projekt-specifikke bestemmelser hertil eller om overskriften i den projektspecifikke beskrivelse er slettet. Basisbeskrivelseres bestemmelser kan dog være reguleret via de tilføjelser og/eller fravigelser, der er indeholdt i den projekt-specifikke beskrivelse.

Stk. 5. Projektrelaterede forskrifter samt eventuelle tilføjelser og/eller fravigelser til basisbeskrivelsen er i den projektspecifikke beskrivelse altid angivet under det tilsvarende punkt som i basisbeskrivelsen.

Stk. 6. "Entreprenøren" anvendes om forhold, der gælder for alle entreprenører. "Den angivne entreprenør" anvendes om en specifik entreprenør, som er angivet i den projektspecifikke beskrivelse.

1.2 Byggesagen**1.2.1 Generelt****1.2.2 Entrepriser/arbejder****1.2.3 Bygherreleverancer**

Stk. 1. Af aflæsning, transport og udpakning inden for byggepladsen af de af bygherren leverede materialer og produkter samt returnering af eventuel emballage skal være indeholdt i arbejdet.

Stk. 2. Entreprenøren har pligt til overfor bygge-ledelsen at påtale, hvis de af bygherren leverede materialer og produkter er behæftet med synlige fejl og/eller mangler. Ansvar for ikke påtalte synlige fejl og/eller mangler overgår til entreprenøren efter den angivne tidsperiode.

1.3 Projektorganisation**1.4 Projektmateriale****1.4.1 Beskrivelser****1.4.2 Tegninger/bygningsmodeller****1.5 Fælles værktøjer***Paradigme for projektspecifik beskrivelse***1. Orientering****1.1. Generelt**

Bips B2.010, Basisbeskrivelse – byggesag /september 2008 er sammen med denne projektspecifikke beskrivelse gældende for arbejdet.

1.2 Byggesagen**1.2.1 Generelt****1.2.2 Entrepriser/arbejder****1.2.3 Bygherreleverancer**

Ad. stk. 2. Entreprenørens påtale skal ske inden anvendelse og senest 1 arbejdsdag efter modtagelsen

1.3 Projektorganisation

Bygherre: Ballerup Kommune

1.4.1 Beskrivelser

I arbejdsbeskrivelserne henvises der til basis-beskrivelser.

1.4.2 Tegninger/bygningsmodeller

Digitalformatet for tegninger skal være Auto-CAD ver. 2010 og lagstrukturen skal følge ibb.

Digitalformatet for anden dokumentation skal være pdf.

1.5 Fælles værktøjer

1.5.1 Bygherreformularer

1.5.2 Digital kommunikation

Projektweb

E-mailstandard

1.6 Pålæg

1.6.1 Arbejdsklausul

1.6.2 Evaluering

2. Referencer

2.1 Generelt

Stk. 1. Nedenstående referencer er gældende, dog er listen ikke udtømmende.

Referencerne er af generel karakter og henvisning til disse kan forekomme såvel i byggesagsbeskrivelsen som i arbejdsbeskrivelserne.

Stk. 2. Ved henvisning til en reference anvendes ikke nødvendigvis referencens fulde titel, men ofte en forkortet titel eller anden entydig identifikation som fx publikationsnummer.

2.2 Bekendtgørelser

Stk. 1. KS-bekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 169 af 15. marts 2004 om kvalitetssikring af byggearbejder.
Erhvervs- og Boligstyrelsen.

Stk. 2. BEK om projekterendes og rådgiveres pligter:

Bekendtgørelse nr. 110 af 5. februar 2013 om projekterendes og rådgiveres pligter efter lov om arbejdsmiljø
Arbejdsministeriet.

Stk. 3. BEK om indretning af byggeplads:

Bekendtgørelse nr. 589 af 22. juni 2001 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder
Arbejdstilsynet.

Stk. 4. Vejrligsbekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 995 af 6. oktober 2006 om bygge- og anlægsarbejder i perioden 1. november til 31. marts.
Erhvervs- og Byggestyrelsen.

Stk. 5. BEK om støj på arbejdspladsen:

Bekendtgørelse nr. 63 af 6. februar 2006 om beskyttelse mod udsættelse for støj i forbindelse med arbejdet
Arbejdstilsynet.

Stk. 6. BEK om beskyttelse mod udsættelse for vibrationer:

Bekendtgørelse nr. 682 af 30. juni 2005 om beskyttelse mod udsættelse for vibrationer i forbindelse med arbejde
Arbejdstilsynet.

1.5.1 Bygherreformularer

Der anvendes de formularer der fremgår af kapitel 3, AB92 og af udbudsbrevet.

1.5.2 Digital kommunikation

Projektweb

E-mailstandard

1.6 Pålæg

1.6.1 Arbejdsklausul

ILO-konvention nr. 94 vedrørende arbejdsvilkår er gældende.

Der henvises til kapitel 3, AB92 ad § 10 stk. 1 og § 40.

1.6.2 Evaluering

Ballerup Kommune stiller ikke krav om evaluering.

2. Referencer

2.1 Generelt

Ad. stk. 1. Som supplement til referencerne i basis-beskrivelsen er nedennævnte udvalgte referencer ligeledes gældende.

2.2 Bekendtgørelser

- ILO-Konvention nr. 94:
Bekendtgørelse nr. 1 af 4. januar 1957 om Danmarks ratifikation af den af den Inter-nationale Arbejds-konference i Geneve i året 1949 vedtagne konvention om arbejds-klausuler i offentlige kontrakter.
Udenrigsministeriet

Ad stk. 1. Erstattes af KS-bekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 1117 af 23. september 2010 om kvalitetssikring af byggearbejder
Økonomi- og Erhvervsministeriet,

eller

Stk. 4. Tolerancer i byggeriet. Præferencetal for tolerancer DS 1124:1983
Dansk Standard.

Paradigme for projektspecifik beskrivelse

KS-bekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 773 af 27. juni 2011 om kvalitetssikring af byggearbejder i alment byggeri m.v. og ombygninger efter lov om byfornyelse og udvikling af byer.
Socialministeriet

Ad stk. 2. med senere ændringer:

Stk. 7 BEK om manuel håndtering:

Bekendtgørelse nr. 1164 af 16. december 1992 om manuel håndtering
Arbejdstilsynet

Stk. 8. BEK om arbejde med stoffer og materialer:

Bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og
materialer

Arbejdstilsynet.

med senere ændringer:

Bekendtgørelse nr. 496 af 27. maj 2004 om ændring af bekendtgørelse
om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser)

Arbejdstilsynet.

Stk. 9. BEK om byggevarer:

Bekendtgørelse nr. 118 af 16. februar 1998 om ikrafttræden af EF-
direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og
administrative bestemmelser om byggevarer med de ændringer, som
følger af EF-direktiv om ændring af bl.a. EF-direktiv om byggevarer.
Boligministeriet.

Stk. 10. BEK om maskiner:

Bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om Indretning af tekniske
hjælpemidler

Arbejdstilsynet.

med senere ændringer:

Bekendtgørelse nr. 669 af 7. august 1995 om ændring af bekendtgørelse
om indretning af tekniske hjælpemidler

Arbejdstilsynet.

Bekendtgørelse nr. 831 af 27. november 1998 om ændring af
bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler

Arbejdstilsynet.

Bekendtgørelse nr. 612 af 25. juni 2008 om ændring af bekendtgørelse
om indretning af tekniske hjælpemidler

Arbejdstilsynet.

2.3 Cirkulærer

2.4 Danske standarder

Stk. 1. Målsætning på byggepladsen. Almene regler

DS 1012:1987

Dansk Standard.

Stk. 2. Tolerancer i byggeriet. Anvendelse af måltolerancer

DS 1050:1982

Dansk Standard.

Stk. 3. Tolerancer i byggeriet. Præferencetal for tolerancer

DS 1100:1983

Dansk Standard.

2.5 Øvrige referencer

Stk. 1. DBI vejledning 10 - Del 1

Varmt arbejde - Brandsikringsforanstaltninger, Planlægning og
gennemførelse

2008

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut.

Stk. 2. DBI vejledning 10 - Del 2

Varmt arbejde - Brandsikringsforanstaltninger, Udendørs
2008

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut.

Stk. 3. DBI vejledning - Del 3

Varmt arbejde - Brandsikringsforanstaltninger, Udendørs
2008

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut.

Bekendtgørelse nr. 1422 af 27. december 2008 om ændring af
bekendtgørelse om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter
lov om arbejdsmiljø.

Ad stk. 3. Erstattet af:

Bekendtgørelse nr. 1516 af 16. december 2010 om bygge- og
anlægsarbejde, Beskæftigelsesministeriet.

Ad stk. 4. Erstattet af:

Bekendtgørelse nr. 477 af 18. april 2011 om bygge- og anlægsarbejder i
perioden 1. november til 31. marts

Erhvervs- og Byggestyrelsen

Ad stk. 10. med senere ændringer:

Bekendtgørelse nr. 20 af 20. januar 2009 om ændring af bekendtgørelse
om ændring af bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer
(kemiske agenser)

2.3 Cirkulærer

2.4 Danske standarder

2.5 Øvrige referencer

Ad stk. 2:

Rettelsesblad til s. 61, sept. 2010

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut.

3. AB 92**A. Aftalegrundlaget****Almindelige bestemmelser**

§ 1. Almindelige betingelser finder anvendelse på aftaler om arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed.

Stk. 2. Ved leverancer skal "bygherren" forstås som køberen og "entreprenøren" som sælgeren. Ved underentrepriseforhold skal "bygherren" forstås som hovedentreprenøren og "entreprenøren" som underentreprenøren.

Stk. 3. Fravigelse af betingelserne gælder kun, når det tydeligt og udtrykkeligt angives, på hvilke punkter fravigelse skal ske.

Stk. 4. Medmindre andet er angivet, indbefatter beløbsangivelser ikke merværdiafgift (moms).

Stk. 5. Hvis ikke andet er bestemt, forstås ved arbejdsdage alle mandage til og med fredage, der ikke er helligdage.

Stk. 6. Alle dokumenter affattes på dansk, og alle betegnelser med hensyn til mønt, mål og vægt er danske. Forhandlinger, herunder på byggemøder, skal foregå på dansk. Hvis der tillige udfærdiges dokumenter på et andet sprog, og der er uoverensstemmelse i forhold til den danske tekst, gælder den danske tekst.

Stk. 7. Retsforholdet skal i det hele behandles efter dansk rets regler.

Bygherrens udbud

§ 2. Ved udbud forstås bygherrens opfordring til at fremkomme med tilbud.

Stk. 2. Der bydes på grundlag af de oplysninger, som indeholdes i udbudsmaterialet. Dette materiale skal være entydigt og således udformet, at der er klarhed over ydelsernes omfang og indhold.

Stk. 3. Udbudsmaterialet skal indeholde en tidsplan.

Stk. 4. Udbudsmaterialet skal indeholde oplysning om eventuelle fortidsminder på ejendommen, jf. § 16.

Stk. 5. Det skal i forbindelse med udbuddet oplyses, hvorvidt der ønskes sikkerhedsstillelse for tilbage-levering af udbudsmaterialet. Ved tilbagelevering af udbudsmaterialet i hel eller ubeskadiget stand inden udløbet af en rimelig frist skal sikkerhedsstillelsen straks frigives, uanset om den pågældende har afgivet tilbud.

Stk. 6. Bygherren kan med henblik på en vurdering af de indkomne tilbud i udbuds-materialet stille krav om tilbuddets form og kan herunder forlange, at tilbud udfærdiges med rimelig specifikation af tilbuds-summen på dertil leverede tilbudslistes.

Stk. 7. Skal tilbuddet eller dele heraf afgives som enhedspriser, skal bygherre angive, hvilken vægt der ved vurderingen af tilbuddets samlede størrelse vil blive tillagt de enkelte enhedspriser.

3. AB 92**A. Aftalegrundlaget****Almindelige bestemmelser**

Ad § 1, stk. 3

AB92 er gældende med de præciseringer og **fravigelser**, der følger af nedenstående formuleringer. **Fravigelser er markeret med fed skrift.** Bygge- og boligstyrelsens cirkulære nr. 174 af 10. oktober 1991 om pris og tid på bygge- og anlægsarbejder er gældende for aftalen. Der er i nærværende dokument taget højde for Dansk Byggeris Standardforbehold af maj 2008, bygge- og anlægsarbejder, Danske Anlægsgartneres faglige standardforbehold af marts 2002 samt Teknik og Håndværksrådets standard-forbehold af januar 2007. Dette betyder, at såfremt entreprenøren tager disse standardforbehold i sit tilbud, strider de ikke imod nærværende aftale. Det lægges i den forbindelse til grund, at ovennævnte standardforbehold anerkender, at begge parter kan have behov for at præcisere og/eller fravige AB92.

Ad § 1, stk. 4

Alle afgifter, der er gældende på tilbudsdagen, skal være indeholdt i tilbuddet. Dog skal moms angives særskilt.

Ad § 2, stk. 6

Der kræves at udbudsmaterialets tilbudsliste udfyldes komplet.

Entreprenørens tilbud

§ 3. Når flere i forening giver tilbud, er dette bindende én for alle og alle for én.

Stk. 2. Hvis et arbejde er udbudt således, at der foruden en pris på arbejdet som helhed skal angives priser på dele af arbejdet, kan priserne på de enkelte dele kun betragtes som selvstændigt tilbud, hvis dette udtrykkeligt er foreskrevet i udbudsmaterialet eller tilkendegivet ved tilbuddet.

Stk. 3. Hvis tilbud foruden en samlet sum skal indeholde enhedspriser, er begge dele bindende for tilbudsgiveren. Enhedspriser kommer til anvendelse ved betalingsregulering på grund af større eller mindre ydelser, end bygherren har angivet i udbuds-materialet. Ved bedømmelsen af tilbuds indbyrdes rækkefølge gælder alene det samlede tilbud.

Stk. 4. Tilbuddet omfatter kun ydelser, der er angivet som hørende til entreprisen på tegninger, der er udleveret entreprenøren som grundlag for tilbuds-afgivelsen, eller som er nævnt i de afsnit af arbejds-beskrivelsen, der gælder for den pågældende entreprise.

Stk. 5. Vedståelsesfristen for licitationstilbud er 20 arbejdsdage fra licitationsdagen. Vedståelsesfristen for andre skriftlige tilbud er 20 arbejdsdage fra tilbuddets datering.

Stk. 6. Den, hvis tilbud ikke antages, kan forlange sit tilbud samt sine tegninger, beregninger og beskrivelser tilbageleveret.

Stk. 7. Bygherren skal snarest muligt underrette tilbudsgivere, hvis tilbud ikke antages.

Entrepriseaftalen

§ 4. Aftale om udførelse af en entreprise eller om en leverance træffes ved skriftlig accept af det afgivne tilbud eller ved et særligt dokument. Der skal henvises til de dokumenter, som har dannet grundlag for aftalen.

Stk. 2. Eventuel stempelpligt påhviler bygherren.

Overdragelse af rettigheder og forpligtelser mv.

§ 5. Parterne kan overdrage deres rettigheder i henhold til aftalen.

Stk. 2. Overdrager entreprenøren uforfaldne krav i henhold til aftalen, går transporter, der står i forbindelse med arbejdets udførelse, forud for andre transporter.

Stk. 3. Uden den anden parts samtykke kan parterne ikke overføre deres forpligtelser til andre.

Stk. 4. Entreprenøren kan overlade arbejdets udførelse til andre i det omfang, det er sædvanligt eller naturligt, at arbejdet udføres i underentreprise.

Ad § 3 stk. 2.

Delpriser, bygherren har anmodet om at få oplyst i tilbuddet, er bindende for entreprenøren og skal betragtes som selvstændige tilbud.

Ad § 3, stk. 5

Den bydende skal vedstå sit tilbud i 60 arbejds-dage fra tilbuddets datering.

Ad § 5, stk. 2

Transport på entreprisenummen kan kun gives som hovedtransport (uigenkaldelig fordelingstransport) og skal i så fald gælde for hele entreprisenummen eller restentreprisenummen.

Stk. 5. Hvis det må anses for godtgjort, at et krav vedrørende mangler ikke eller kun med stor vanskelighed kan gennemføres mod entreprenøren, er bygherren berettiget til at gøre kravet gældende direkte mod entreprenørens underentreprenører og leverandører, jf. § 10, stk. 4.

B. Sikkerhedsstillelse og forsikring

Entreprenørens sikkerhedsstillelse

§ 6. Medmindre andet fremgår af udbudsmaterialet, skal entreprenøren senest 8 arbejdsdage efter entrepriseaftalens indgåelse stille sikkerhed for opfyldelse af sine forpligtelser over for bygherren. Sikkerheden stilles i form af betryggende bank- eller sparekasse-garanti, kautionsforsikring eller på anden betryggende måde.

Stk. 2. Indtil aflevering har fundet sted, skal den stillede sikkerhed svare til 15 pct. af entreprise- summen. Herefter skal sikkerheden svare til 10 pct. af entreprisensummen.

Stk. 3. For leverancer, som præsteres fuldt færdige i rater, skal sikkerheden svare til 10 pct. af købesummen.

Stk. 4. Sikkerheden nedskrives, jf. dog § 36, stk. 3, nr. 1, til 2 pct. af entreprisensummen 1 år efter afleveringstidspunktet, medmindre bygherren forinden skriftligt har fremsat krav om afhjælpning af mangler. I så fald nedskrives sikkerheden, når manglerne er afhjulpet.

Stk. 5. Sikkerheden ophører 5 år efter afleverings-tidspunktet, jf. dog § 36, stk. 3, nr. 1, medmindre bygherren forinden skriftligt har fremsat krav om afhjælpning af mangler. I så fald ophører sikkerheden, når manglerne er afhjulpet.

Stk. 6. Forholdsmæssig frigivelse af sikkerheden skal ske ved afsnitsvis aflevering, jf. § 28, stk. 4, sidste punktum.

Stk. 7. Hvis bygherren ønsker udbetaling i henhold til den stillede sikkerhed, skal det skriftligt og samtidigt meddeles til entreprenøren og garanten med nøje angivelse af arten og omfanget af den påståede misligholdelse samt størrelsen af det krævede beløb. Dette udbetales til bygherren inden 10 arbejdsdage fra meddelelsens fremkomst, medmindre entreprenøren forinden over for Voldgiftsnævnet har fremsat begæring om beslutning specielt med henblik på, om bygherrens udbetalingskrav er berettiget. I så fald gælder reglerne i § 46.

Stk. 8. Sikkerheden tjener til fyldestgørelse af alle krav, som bygherren har i anledning af aftale-forholdet, herunder krav vedrørende eventuelle ekstraarbejder og tilbagebetaling af for meget udbetalt entreprisensum.

Forsikring

§ 8. Bygherren tegner og betaler sædvanlig brand- og stormskadeforsikring fra arbejdets påbegyndelse, indtil mangler, der er påvist ved afleveringen, er afhjulpet. På entreprenørens anmodning skal denne og eventuelle underentreprenører medtages som sikrede på forsikringspolice.

Forsikringen skal omfatte samtlige entreprenørers arbejde på den bygning eller det anlæg, entreprise-aftalen vedrører. Ved om- eller tilbygning skal forsikringen dække skade på arbejdet samt på den bygning eller det anlæg, der er genstand for om- eller tilbygning.

Stk. 2. Offentlige bygherrer kan kræve sig stillet som selvforsikrer.

Stk. 3. Entreprenøren og eventuelle underentreprenører skal have sædvanlig ansvarsforsikring for skader, for hvilke der er ansvar efter dansk rets almindelige regler. Entreprenøren skal på anmodning dokumentere, at forsikringen er i kraft.

Ad § 6, stk. 1

Den til AB92 knyttede entreprenørgarantiblanket indeholder bygherrens krav til den sikkerhed, som entreprenøren skal stille i medfør af AB92 § 6. Jf. pkt. 1.5.1.

Ad § 8 stk. 1

Uden at entreprenørens ansvar og forpligtelser derved begrænses, tegner bygherren tillige entrepriseforsikring, der omfatter skade på entreprisen og skade på bygherrens evt. bestående bygninger. Sikret under entrepriseforsikringen for skade på arbejds-objektet er bygherre, entreprenør og disses evt. underentreprenører.

Hæftelser for entrepriseforsikringens selvrisiko – 29.326 (generelt) hhv. 104.563 kr. (ved brand/varmt arbejde og storm) pr. skade – er en del af entreprise-kontrakten, således at selvriskoen påhviler den skadevoldende entreprenør. For skader, hvor der ikke er én skadevoldende entreprenør, deles selvriskoen mellem de involverede parter.

Forsikringen dækker ikke entreprenørmaskiner, -materiel og lignende (fx stilladser, værktøj og køretøjer).

Entreprenøren skal overholde bygge- og anlægs-branchens betingelser vedrørende udførelse af "varmt arbejde", herunder DBI's vejledning nr. 10 Del 1, 2 og 3. Entreprenøren skal underskrive erklæringen

"Forretningsgang varmt arbejde".

Betingelser for tagarbejder og åbninger til det fri: Ved tagarbejder og åbninger i facader til det fri er det en forudsætning for dækning, at der uden for arbejdstid er foretaget håndværksmæssig forsvarlig afdækning med presenninger. Uden for arbejdstid er nedbørs-skade som følge af sådanne arbejder kun dækket i forbindelse med voldsomt sky- og/eller tøbrud eller hvor der er en påviselig stormskade på bygningen eller den forsvarlige afdækning.

Ad §8, stk. 3

Denne forsikring skal i hele entreprisperioden holdes i kraft med dækningssummen på minimum kr. 10 mio. for person- og tingskader.

Entreprenøren skal på anmodning dokumentere at forsikringen er i kraft. Dette skal ske ved fremsendelse af en bekræftelse fra forsikringsselskab forinden entreprisens start og senest under projektgennemgangsmødet.

C. Entreprisens udførelse

Arbejdsplan og afsætning

§ 9. Entreprenøren skal snarest muligt i samarbejde med bygherren udarbejde en arbejdsplan.

Stk. 2. Bygherren lader foretage afsætninger af de bestemmende hovedlinjer og højder (koter), medens al øvrig afsætning foretages af entreprenøren.

Entreprenørens ydelse

§ 10. Arbejdet skal udføres i overensstemmelse med aftalen, fagmæssigt korrekt eller i overensstemmelse med bygherrens eventuelle anvisninger efter § 15. Materialer skal - for så vidt disse beskaffenhed ikke er anført - være af sædvanlig god kvalitet.

Stk. 2. Entreprenøren skal levere alle materialer og præstere alle fornødne biydelse til arbejdets færdiggørelse.

Stk. 3. Materialer og andre leverancer, som er bestemt til indføje i arbejdet, skal leveres af entreprenøren uden ejendomsforbehold. Når de pågældende genstande er leveret på byggepladsen, tilhører de bygherren.

Stk. 4. Materialer og andre leverancer til arbejdet skal være leveret med 5 års leverandøransvar for mangler ved leverancen, jf. dog § 36, stk. 3, nr. 2.

Ansvarsperioden regnes fra afleveringen af arbejdet og begrænses således, at leverandørens ansvar ophører senest 6 år efter levering til lager eller videresalg. Leverandøren skal endvidere have anerkendt, dels at mangelskrav under de i § 5, stk. 5 nævnte omstændigheder skal kunne gøres gældende direkte mod leverandøren, dels at tvister vedrørende mangler ved en leverance kan behandles ved Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed.

Stk. 5. Entreprenøren kan undlade at opfylde bestemmelsen i stk. 4, hvis dette vil medføre betydelig merudgift for ham eller væsentlig forsinkelse af arbejdet, eller det ved mindre omfattende leverancer vil være besværligt at kontrollere overholdelsen af bestemmelsen. Bygherren skal ved væsentlige leverancer have meddelelse om undladelsen.

Ad § 9, stk. 1

Til projektgennemgangsmødet skal entreprenøren fremlægge en detaljeret tidsplan for entreprisen. Arbejdstidsplanen skal illustrere den kritiske vej.

Ad § 10, stk. 1

Entreprenøren forpligter sig til at sikre, at de ansatte, som entreprenøren og eventuelle underentreprenører beskæftiger i Danmark med henblik på opgavens udførelse, har løn- og ansættelsesforhold, der ikke er ugunstigere end de løn- og ansættelsesforhold, der er gældende, hvor arbejdet udføres. Dette kan fx være ved gældende dansk kollektiv overenskomst. Overholder entreprenøren ikke dette, vil det blive betragtet som væsentlig misligholdelse af kontrakten, jf. tilføjelse til § 40.

Bygherren kan til enhver tid udbede sig dokumentation for, at løn- og arbejdsvilkår for entreprenøren lever op til ovennævnte krav. Entreprenøren skal efter påkrav fremskaffe relevant dokumentation for såvel egne som eventuelle underentreprenørers arbejdstageres løn- og ansættelsesforhold, herunder:

- At entreprenøren skal kunne dokumentere at denne er registreret i relevante registre som f.eks. Registeret for Udenlandske Tjenesteydelser (RUT) og E-indkomst registeret.
- At bygherren kan bede den enkelte ansatte fremvise dokumentation for ansættelsen og ansættelsesforhold. Entreprenøren skal sikre, at dennes ansatte udstyres med korrekt ansættelsesbevis og sikre at de ansatte er forpligtet til at fremvise denne dokumentation ved bygherrens forespørgsel.
- At bygherren kan videregive dokumentationen til andre myndigheder, f. eks. skattemyndigheder og Arbejdstilsynet.

Ved manglende overholdelse af ovennævnte bestemmelse, herunder manglende fremsendelse af dokumentation indenfor den af bygherren fremsatte frist, ifalder entreprenøren en bod på 2 0/00 af enterprisesummen dog minimum 5.000 kr. pr. påbegyndt arbejdsdag indtil entreprenøren har imødekommet bygherrens krav. Beløbet kan modregnes i enterprisesummen

Ad § 10, stk. 2

Det påhviler entreprenøren på basis af udbuds-materialet at supplere dette med udførelsesdokumenter, fx arbejdstegninger og produktionstegninger i fornødent omfang. Udførelsesdokumenterne skal sendes til byggeledelsen i god tid, før det planlagte

udførelsestidspunkt. Ved fremsendelsen skal entreprenøren skriftligt informere byggeledelsen om evt. forslag til afvigelser fra det gældende projekt-materiale.

Fremsendelsen af udførelsesdokumenter til byggeledelsen fritager ikke entreprenøren for dennes fulde ansvar for at udførelsesdokumenterne lever op til kravene i udbudsmaterialet.

Projektgennemgang, dokumentation og prøver

§ 11. Bygherren kan i udbudsmaterialet bestemme, at entreprenøren skal deltage i projektgennemgang. Der kan endvidere fastsættes bestemmelser om arten og omfanget af prøver og om den dokumentation for arbejdets udførelse, for udførte anlæg, for anvendte materialers oprindelse og egenskaber og for udførte prøver, som entreprenøren skal afgive. Bestemmelser herom kan indgå i en udbudskontrolplan. Deltagelse i projektgennemgangen samt tilvejebringelse af dokumentationen og prøverne er et led i entreprenørens ydelse.

Stk. 2. Bygherren kan under arbejdets udførelse og ved afleveringen forlange yderligere prøver. Også i sådanne tilfælde skal entreprenøren stille fornødent mandskab til disposition ved prøvernes udtagning og undersøgelse. Hvis de yderligere prøver viser kontraktmæssig ydelse, skal bygherren betale herfor som ekstraarbejde. I modsat fald skal entreprenøren betale bygherrens udgifter.

Stk. 3. Entreprenøren skal give bygherren og dennes tilsyn adgang til de arbejdspladser og produktions-steder, hvor arbejdet udføres. Bygherren kan endvidere kræve de oplysninger, der er nødvendige til at bedømme ydelsen.

Stk. 4. Bygherren og dennes tilsyn kan under arbejdets gang kassere ikke kontraktmæssige arbejder eller materialer. Denne kassation skal ske så hurtigt som muligt.

Stk. 5. Entreprenøren skal løbende foretage oprydning og rømning og skal omgående fjerne kasserede materialer fra byggepladsen.

Arbejdets forringelse mv. Vedligeholdelse

§ 12. Fornings, ødelægges eller bortkommer arbejdet eller dele af dette inden afleveringen, skal entreprenøren for egen regning sørge for kontraktmæssig ydelse, medmindre forholdet kan henføres til bygherren.

Hvis bygherren leverer materialer til entreprenørens arbejde, gælder det samme vedrørende disse i tiden fra entreprenørens modtagelse heraf og indtil arbejdets aflevering.

Stk. 2. Skader, som entreprenører forvolder på hinandens arbejde, materialer og materiel, er bygherren uvedkommende.

Stk. 3. Entreprenøren skal vedligeholde det udførte arbejde indtil afleveringen.

Stk. 4. For arbejder eller dele af disse, der tages i brug før afleveringen, gælder reglerne i stk. 1-3 indtil ibrugtagningen.

Forhold til myndigheder

§ 13. Bygherren sørger for nødvendig godkendelse af projektet og afholder udgifterne herved.

Stk. 2. Entreprenøren sørger for anmeldelser, ansøger om tilladelser, rekvirerer syn og fremskaffer attester, der vedrører selve arbejdets udførelse, og afholder udgiften herved.

Ændringer i arbejdet

§ 14. Bygherren kan forlange ændringer i arbejdets art og omfang, når ændringen har naturlig sammenhæng med de aftalte ydelser.

Entreprenøren har ret til at udføre sådanne ændringer, medmindre bygherren påviser særlige forhold, der begrunder, at bygherren lader

Ad § 11, stk. 1

Entreprenøren skal inden for den i tidsplanen afsatte periode hertil deltage i projektgennemgang. Der henvises til kapitel 7.5 Projektgennemgangsmøde.

Ad §14, stk. 2

Intet ekstraarbejde må igangsættes uden forudgående skriftlig aftale, hvor ydelsen er prissat. Det er entreprenørens pligt rettidigt at udfylde de aftalesedler jf. de af bygherren udleverede paradigmer, såfremt

andre udføre arbejdet.

Stk. 2. Bygherrens krav om ændring skal fremsættes skriftligt. Det samme gælder parternes eventuelle krav om forandringer i aftalen med hensyn til pris, tid og sikkerhed som følge af ændringen. Der træffes snarest skriftlig tillægsaftale om ændringen. Forhandlinger herom må ikke medføre forsinkelse af arbejdets udførelse.

Stk. 3. Vedrører ændringerne arbejder, hvorom der gælder enhedspriser, reguleres den aftalte entre-prisesum i overensstemmelse hermed, medmindre der træffes anden aftale, jf. stk. 2. Regulering efter enhedspriser skal dog kun ske, inden for +/- 15 pct. af entreprisesummen og inden for +/- 100 pct. af de enkelte poster i tilbudslisten.

Stk. 4. Udover tilfældene nævnt i stk. 3, udføres ændringsarbejde som regningsarbejde, medmindre andet er aftalt.

Stk. 5. Ved formindskelse af arbejdets omfang skal entreprenøren godskrive bygherren de udgifter, som spares eller burde have været sparet.

Vedrører formindskelsen arbejder, hvorom der gælder enhedspriser, jf. stk. 3, skal dette dog kun ske i det omfang, mindrearbejdet medfører, at entreprise-summen formindskes med mere end 15 pct.

Uklarheder, hindringer eller lignende forhold

§ 15. Entreprenøren skal indhente bygherrens af-gørelse, hvis aftalen og dennes grundlag ikke yder tilstrækkelig vejledning til udførelse af arbejdet.

Stk. 2. Finder entreprenøren, at arbejdet ikke kan udføres i overensstemmelse med den indgåede aftale, skal entreprenøren snarest muligt underrette bygherren og følge dennes anvisninger.

Stk. 3. Entreprenøren skal snarest muligt underrette bygherren, hvis der opstår forhold, som hindrer eller vanskeliggør arbejdet eller gør det nærliggende, at bygherren påføres ulempe eller tab, herunder pådrager sig ansvar over for tredjemand. Hvis der ikke er tid til at indhente bygherrens anvisninger, skal entreprenøren - mod fornøden forlængelse af tidsfrister og mod betaling herfor - bedst muligt træffe foranstaltninger for at undgå, at bygherren lider tab.

Stk. 4. Udbudsmaterialet skal indeholde oplysninger om foretagne undersøgelser vedrørende grundvands- og jordbundsforhold, forurening eller andre hindringer. I det omfang udbudsmaterialet ikke indeholder fyldestgørende oplysninger om hindringerne, skal foranstaltningerne herimod og ulemperne herved betales som ekstraarbejder.

Stk. 5. Hvis der trods gennemførelse af sådanne forundersøgelser, der er rimelige eller sædvanlige under hensyntagen til grundens karakter, beliggenhed og tidligere anvendelse, viser sig uforudsete forhold, som medfører offentlige påbud eller forbud, der hindrer arbejdets videreførelse eller gør denne urimelig byrdefuld for bygherren, kan denne afbestille entreprisen mod godtgørelse til entreprenøren. Godtgørelsen omfatter ikke entreprenørens mistede fortjeneste ved ikke at fuldføre arbejdet, men alene det øvrige tab, entreprenøren lider.

Fortidsminder

§ 16. Entreprenøren skal drage omsorg for, at jord-faste fortidsminder ikke beskadiges, ændres eller flyttes.

Stk. 2. Entreprenøren skal straks anmelde fund af fortidsminder til rigsantikvaren og bygherren, og arbejdet skal standses i det omfang, det berører fortidsmindet.

Stk. 3. Entreprenøren skal sørge for, at genstande, der findes under arbejdet, afleveres til bygherren.

denne mener, at et arbejde falder uden for entreprisen. Krav om ekstraarbejde skal rejses i så god tid, at bygherren har mulighed for at tage stilling til kravet.

Kan der ikke opnås enighed herom, har bygherren ret til at lade arbejdet udføres af en anden entreprenør. Entreprenøren er ansvarlig for, at der ikke opstår forsinkelser grundet manglende aftale om ekstraarbejder. Aftaler om og varsler om mer- og mindreydelser skal registreres i byggemødedereferaterne.

Stk. 4. Stk. 1-3 gælder også ved fund af vrag og faste fortidsminder på havbunden.

Bygherrens tilsyn

§ 17. Ved bygherrens tilsyn forstås dennes byggeledelse, fagtilsyn eller andre tilsynsførende, særligt udpeget af bygherren.

Stk. 2. Bygherren eller dennes tilsyn skal være til stede på arbejdspladsen eller skal kunne tilkaldes.

Stk. 3. Bygherrens tilsyn repræsenterer bygherren over for entreprenøren med hensyn til arbejdets tilrettelæggelse og udførelse. Tilsynet kan give og modtage meddelelser vedrørende arbejdet, godkende eller kassere materialer eller arbejder samt give anvisninger med hensyn til tilrettelæggelsen af de forskellige entreprenørers arbejder i deres indbyrdes forhold.

Stk. 4. Tilsyn fra bygherrens side fritager ikke entreprenøren for selv at føre kontrol.

Entreprenørens arbejdsledelse

§ 18. Entreprenøren skal lede arbejdet personligt eller ved en stedfortræder som repræsentant over for bygherren og tilsynet med hensyn til arbejdets tilrettelæggelse og udførelse.

Stk. 2. Entreprenøren eller dennes stedfortræder skal være til stede på arbejdspladsen eller skal kunne tilkaldes.

Byggemøder

§ 19. Bygherren eller tilsynet indkalder til byggemøder og udarbejder mødereferater, der snarest muligt sendes til de entreprenører, bygherren har kontraheret med.

Stk. 2. Entreprenøren skal selv eller ved sin stedfortræder deltage i byggemøderne.

Stk. 3. På hvert byggemøde opgøres med angivelse af årsag det antal arbejdsdage - spildage - hvor arbejdet helt eller delvis har ligget stille.

Samvirke med andre entreprenører

§ 20. Entreprenøren skal samvirke med andre entreprenører på byggepladsen og i tide forhandle med tilsynet, således at fejl og forsinkelser ved manglende samvirke mellem entreprenørerne undgås.

Tilkaldelse af bygherren og entreprenøren. Parternes ophold i udlandet

§ 21. Bygherren og entreprenøren skal over for hinanden angive, hvortil henvendelse kan ske, og hvorfra bygherren og dennes tilsyn, henholdsvis entreprenøren eller dennes stedfortræder, skal kunne tilkaldes.

Stk. 2. Hvis bygherren eller entreprenøren er bosat i udlandet, eller bosætter sig der efter aftalens indgåelse, skal den pågældende part opgive en person med bopæl eller hjemsted her i landet, der kan foretage økonomisk bindende dispositioner på partens vegne, mod hvem søgsmål kan rettes på partens vegne, og med hvem alle forhandlinger på den pågældende parts vegne kan føres med bindende virkning.

D. Bygherrens betalingsforpligtelse

Betaling

§ 22. Efter skriftlig anmodning til bygherren har entreprenøren én gang hver måned ret til betaling for udført arbejde mv. Bygherren skal senest 15 arbejds-dage fra modtagelse af anmodningen, jf. stk. 11, betale det beløb, der på byggepladsen er ydet kontraktmæssige arbejder og materialer for.

Ad §19 stk. 1

Referatet anses for godkendt, med mindre entreprenøren gør indsigelse mod dette senest en uge efter modtagelsen af referatet eller ved det efterfølgende byggemøde.

Ad § 22, stk. 1

Entreprenørens acontoopgørelser skal betales af bygherren senest 30 kalenderdage efter modtagelsen. Fakturering skal ske elektronisk vha. EAN-nr.

Stk. 2. Entreprenøren kan - efter samme regler som anført i stk. 1 – tillige kræve betaling for materialer mv., som er købt af entreprenøren og ikke er leveret på byggepladsen. Hvis bygherren kræver det, skal entreprenøren stille sikkerhed for kontraktmæssig levering, jf. § 6. Sikkerhedsstillelsens størrelse skal svare til den krævede betaling – inklusive moms - for de ikke-leverede materialer.

Stk. 3. Betaling for materialer mv. mere end 20 arbejdsdage før deres anvendelse på byggepladsen kan alene kræves, hvis der er oplyst herom i tilbudet.

Stk. 4. I stedet for betaling efter stk. 1 kan det aftales, at betaling skal ske efter en betalingsplan. Betalingsplanen følger tidsplanen og fastsætter, til hvilke tidspunkter entrepriserammen eller dele deraf skal udbetales. Betalingsplanen kan i stedet angive, ved hvilke stadier og med hvilke beløb entrepriserammen eller dele deraf skal udbetales. Betaling skal finde sted til de aftalte tidspunkter mv., forudsat at det arbejde, betalingen angår, er præsteret.

Stk. 5. Hvis der ved et ekstraarbejde ikke træffes aftale om tidspunktet for betaling, kan betaling kræves efter reglen i stk. 1.

Stk. 6. Hvis aftalen bestemmer, at entrepriserammen skal reguleres som følge af ændringer i indeks, overenskomstmæssige arbejds lønninger, materiale-priser mv., finder reguleringen sted i forbindelse med betalingen for de dele af arbejdet, der berøres af ændringen. Reguleringen sker på grundlag af entreprenørens dokumenterede opgørelse.

Stk. 7. Efter afleveringen fremsender entreprenøren en endelig og fuldstændig opgørelse, herunder over tilgodehavender for alle ekstraarbejder. Efter at bygherren har modtaget denne slutopgørelse, kan entreprenøren ikke fremkomme med yderligere krav - bortset fra sådanne, der er taget specificeret forbehold om i slutopgørelsen.

Stk. 8. Ved byggearbejder, herunder også grund-modningsarbejder, skal slutopgørelsen fremsendes til bygherren senest 25 arbejdsdage efter afleveringen - for hovedentrepriser dog senest 35 arbejdsdage efter afleveringen. Ved anlægsarbejder - bortset fra dem, der er nævnt i § 36, stk. 1 - er fristen for fremsendelse af slut-opgørelse 60 arbejdsdage.

Stk. 9. Hvis slutopgørelsen ikke er kommet frem til bygherren inden udløbet af tidsrummet nævnt i stk. 8, kan denne skriftligt kræve opgørelsen fremsendt inden 10 arbejdsdage. Fremsendes opgørelsen herefter ikke til bygherren inden udløbet af denne frist, fortaber entreprenøren krav på vederlag for ekstraarbejder, der udføres som regningsarbejder, samt for løn- og prisstigninger.

Stk. 10. Entreprenørens slutopgørelse skal betales senest 15 arbejdsdage fra modtagelsen.

Stk. 11. Entreprenørens tilgodehavende forrentes fra forfaldsdagen med rentelovens rentesats. Fristen i stk. 1 er løbedage.

Stk. 12. Finder bygherren, at et krævet beløb ikke er forfaldent, skal han straks give entreprenøren skriftlig meddelelse herom.

Stk. 13. I tilfælde af uenighed om en opgørelse skal bygherren betale tilgodehavender, som parterne er enige om.

Stk. 14. Hvis der mellem parterne er uenighed om bygherrens adgang til at holde betalinger tilbage eller foretage modregning i entreprenørens betalingskrav, finder reglerne i § 46 anvendelse, hvis en part begærer det.

Stk. 15. Hvis det er nødvendigt for at forhindre arbejdets standsning,

Ad § 22, stk. 2

Såfremt entreprenøren kræver betaling for materialer mv., som er købt, men som ikke er leveret på bygge-pladsen, skal der stilles sikkerhed for kontraktmæssig levering.

Ad § 22, stk. 6

Prisen er fast som beskrevet i cirkulære nr. 174 af 10.10.91 (om pris og tid). Prisen reguleres som beskrevet i cirkulære nr. 9784 af 28.11.03 (bilag 1). Byggeomkostningsindekset for boliger generelt på tilbudsdatoen anvendes.

Ad § 22, stk. 10

Entreprenørens slutopgørelse skal betales af bygherren senest 30 kalenderdage efter modtagelsen af korrekt udfyldt faktura.

kan bygherren for entreprenørens regning udbetale arbejds løn, som entreprenørens ansatte har til gode.

Entreprenørens ret til at standse arbejdet

§ 23. Hvis bygherren ikke har betalt forfaldne beløb ved betalingsfristens udløb, kan entreprenøren efter skriftligt varsel på 5 arbejdsdage standse arbejdet.

Stk. 2. Entreprenøren kan endvidere straks standse arbejdet ved bygherrens konkurs eller betalings-standsning, eller hvis der åbnes forhandlinger om tvangsakkord, eller bygherrens økonomiske forhold i øvrigt viser sig at være sådanne, at denne må antages at være ude af stand til at opfylde entreprise-aftalen. Det er dog en betingelse, at bygherren ikke har stillet - eller på entreprenørens opfordring ikke straks stiller betryggende sikkerhed for opfyldelsen af den resterende del af aftalen.

E. Tidsfristforlængelse og forsinkelse

Entreprenørens ret til tidsfristforlængelse

§ 24. Entreprenøren har ret til forlængelse af tidsfrister ved forsinkelse af arbejdet, der er en følge af

1. ændringer i arbejdets art og omfang, som kræves af bygherren, jf. § 14
2. bygherrens forhold eller anden entreprenørs forsinkelse,
3. forhold, der opstår uden entreprenørens skyld, og over hvilke entreprenøren ikke er herre, fx krig, usædvanlige naturbegivenheder, brand, strejker, lockout eller hærværk,
4. nedbør, lav temperatur, stærk vind eller andet vejrlig, som forhindrer eller forsinker arbejdet, når sådant vejrlig forekommer i væsentligt større omfang, end det er sædvanligt for den pågældende årstid og egn, eller
5. offentlige påbud eller forbud, som ikke skyldes entreprenørens egne forhold.

Stk. 2. Entreprenøren skal dog søge forsinkelsen undgået eller begrænset ved sådanne dispositioner, som med rimelighed kan kræves.

Stk. 3. Anser entreprenøren sig berettiget til forlængelse af en frist, skal bygherren snarest muligt underrettes skriftligt. Entreprenøren skal på forlangende godtgøre, at den indtrådte forsinkelse skyldes det påberåbte forhold.

Entreprenørens hæftelse ved forsinkelse

§ 25. Forsinkelse, som ikke giver entreprenøren ret til tidsfristforlængelse, er ansvarsdragende.

Stk. 2. Hvis der er fastsat dagbod eller andre særlige sanktionsbestemmelser, kan erstatningskrav for forsinkelse ikke rejses herudover.

Stk. 3. Er der ikke fastsat dagbod eller andre særlige sanktionsbestemmelser, opgøres bygherrens tab efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Bygherrens ret til tidsfristforlængelse

§ 26. Bygherren har ret til forlængelse af tidsfrister ved forsinkelse af arbejdet, der er en følge af, at bygherren eller anden entreprenør udsættes for forholdene nævnt i § 24, stk. 1, nr. 3), 4) eller 5). Bygherren har samme ret ved ændringer som nævnt i § 24, stk. 1, nr. 1.

Stk. 2. Bygherren skal dog søge forsinkelsen undgået eller begrænset ved sådanne dispositioner, som med rimelighed kan kræves.

Stk. 3. Anser bygherren sig berettiget til forlængelse af en frist, skal entreprenøren snarest muligt underrettes skriftligt. Bygherren skal på forlangende godtgøre, at den indtrådte forsinkelse skyldes det påberåbte forhold.

Ad § 24, stk. 1

Nr. 4: En nødvendig betingelse for, at en registreret spillddag kan give ret til tidsfristforlængelse, er, at arbejdet har ligget stille på en aktivitet, der i arbejds-planen er på den kritiske vej, og er betegnet som sådan. Alle påregnelige vejrligsdage skal være indeholdt i aktiviteternes længde. Påregnelige vejrligsdage er defineret i BSB kap. 8.3.

Ad §24, stk. 3

Entreprenøren skal underrette bygherren senest to uger efter, at entreprenøren var eller burde være blevet opmærksom på ret til tidsfristforlængelse.

Ad § 25, stk. 2

Forsinkelse medfører dagbod på 2‰ af entreprisesummen ekskl. moms, dog mindst 3.000,00 kr. for hver påbegyndt arbejdsdag, hvormed den fastsatte tidsfrist overskrides.

Bygherrens hæftelse ved forsinkelse

§ 27. Entreprenøren har ret til erstatning for det lidte tab, hvis forsinkelsen skyldes

1. bygherrens forhold, jf. § 24, stk. 1, nr. 2, og denne har udvist fejl eller forsømmelse, eller
2. anden entreprenørs ansvarspådragende forsinkelse, jf. § 25, stk. 1, eller anden aftaleparts ansvarspådragende forsinkelse.

Stk. 2. Entreprenøren har ret til godtgørelse, hvis årsagen til forsinkelsen kan henføres til

1. § 24, stk. 1, nr. 1, og nr. 5 eller § 24, stk. 1, nr. 2, uden at være omfattet af nærværende bestemmelses stk. 1 eller stk. 3.
2. Godtgørelsen udgør det tab, entreprenøren har lidt, dog uden entreprenørens mistede fortjeneste ved ikke at kunne udføre andre arbejder i forsinkelsesperioden eller lignende videregående tab.

Stk. 3. Kan forsinkelsens årsag henføres til § 24, stk. 1, nr. 3, eller nr. 4, har entreprenøren hverken ret til erstatning eller til godtgørelse.

F. Arbejdets aflevering

Afleveringsforretningen

§ 28. Umiddelbart inden arbejdets færdiggørelse skal entreprenøren give bygherren skriftlig meddelelse om tidspunktet herfor (færdigmelding). Bygherren indkalder derefter entreprenøren til en afleverings-forretning, der skal finde sted senest 10 arbejdsdage efter det angivne tidspunkt, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Arbejdet anses for afleveret til bygherren, når afleveringsforretning har fundet sted, medmindre der ved denne er påvist væsentlige mangler. Er dette tilfældet, afholdes ny afleveringsforretning, når entreprenøren har givet bygherren skriftlig meddelelse om, at manglerne er afhjulpet, jf. stk. 1.

Stk. 3. Indkalder bygherren ikke som anført i stk. 1 til afleveringsforretning, anses arbejdet for afleveret 10 arbejdsdage efter det angivne tidspunkt for færdiggørelse. Tilsvarende gælder for ny afleverings-forretning som nævnt i stk. 2, 2. punktum.

Stk. 4. Omfatter arbejdet flere entrepriser, skal samtlige entrepriser være færdiggjort, før bygherren skal indkalde til afleveringsforretning. Det kan dog være aftalt eller fremgå af omstændighederne, at entrepriser eller dele af disse skal afleveres på forskellige tidspunkter, eller at byggeafsnit afleveres hver for sig.

Stk. 5. Ved anlægsarbejder - bortset fra dem, der er nævnt i § 36, stk. 1 - afleveres de enkelte entrepriser særskilt, medmindre andet er aftalt eller fremgår af omstændighederne.

Afleveringsprotokol

§ 29. Ved afleveringsforretningen udfærdiges et dokument (afleveringsprotokol), hvori anføres påberåbte mangler ved arbejdet og eventuelle andre forhold, påpeget af bygherren. I tilknytning hertil anføres entreprenørens mulige bemærkninger. Parternes stillingtagen til, om arbejdet er afleveret, skal fremgå af dokumentet.

Stk. 2. Dokumentet underskrives af bygherren og entreprenøren.

Stk. 3. Hvis en part ikke er repræsenteret ved afleveringsforretningen, kan denne gennemføres uden den pågældende parts medvirken. Den mødte part skal snarest muligt give den anden part skriftlig underretning om afleveringsforretningens gennemførelse og om indholdet af afleveringsprotokollen.

G. Mangler ved arbejdet

Mangelsbegrebet

Ad § 28, stk. 1

Kopi af den samlede kontrolokumentation ifølge kontrolplanen skal entreprenøren vedlægge færdigmeldingen. Hvis dette ikke sker, kan bygherren forlange afleveringsforretningen udsat.

Ad § 29, stk. 1

Under afleveringsforretningen foretages en kapitalisering af evt. mangler. Beløbet tilbageholdes i slut-regningen jf. § 22, stk. 10. Frigivelse af beløbet finder sted ved godkendt mangelfhjælpning.

§ 30. Er arbejdet ikke udført i overensstemmelse med aftalen, fagmæssigt korrekt eller i overensstemmelse med bygherrens eventuelle anvisninger efter § 15, foreligger der en mangel. Det samme gælder, hvis entreprenøren ikke har leveret anden aftalt ydelse i forbindelse med arbejdet.

Stk. 2. Hvis materialer ikke er som aftalt eller af sædvanlig god kvalitet, jf. § 10, stk. 1, foreligger der mangler. Dette gælder dog ikke

1. når entreprenøren i tilfælde af frit materialevalg godtgør, at kontraktmæssige materialer ikke findes eller ikke kan skaffes på grund af krig, indførselsforbud eller lignende, eller
2. når bygherren har krævet anvendelse af bestemte materialer, og entreprenøren godtgør at muligheden for at fremskaffe disse i kontraktmæssig stand må anses for udelukket ved forhold, som entreprenøren ved aftalens indgåelse ikke burde have taget i betragtning.

I tilfældene 1) og 2) skal entreprenøren snarest muligt underrette bygherren om opståede eller mulige hindringer, jf. § 15.

Stk. 3. Arbejdet skal i alle tilfælde have de egenskaber, som er tilsikret i følge aftalen.

Stk. 4. Afleveringstidspunktet er afgørende for, om arbejdet lider af mangler, hvad enten disse på dette tidspunkt kan konstateres eller er skjulte.

Mangler påvist ved afleveringen

§ 31. Entreprenøren har pligt og ret til at afhjælpe mangler, der påvises ved afleveringen.

Stk. 2. Bygherren skal skriftligt fastsætte en frist til afhjælpning af påviste mangler. Fristens længde fastsættes under hensyntagen til manglernes art og omfang samt forholdene i øvrigt. Entreprenøren skal give bygherren skriftlig meddelelse, når manglerne er afhjulpet.

Stk. 3. Hvis bygherren efter udløbet af fristen nævnt i stk. 2 - eller efter at have modtaget entreprenørens meddelelse om, at afhjælpning har fundet sted - mener, at manglerne ikke er afhjulpet, skal bygherren inden 10 arbejdsdage skriftligt meddele entreprenøren, hvilke mangle, der stadig påberåbes.

Stk. 4. Afhjælper entreprenøren herefter ikke straks de påviste mangler, har bygherren ret til at lade dem udbedre for entreprenørens regning eller kræve afslag i entreprisen, jf. § 34.

Mangler påvist efter afleveringen

§ 32. Entreprenøren har i 5 år efter afleveringen pligt og ret til at afhjælpe mangler, der påvises efter afleveringen, jf. dog § 36, stk. 3, nr. 3.

Stk. 2. Bygherren kan kun påberåbe sig sådanne mangler, hvis entreprenøren har fået skriftlig meddelelse herom inden rimelig tid efter, at manglerne er eller burde være opdaget. Dette gælder dog ikke, hvis entreprenøren har gjort sig skyldig i groft uforsvarligt forhold.

Stk. 3. Bygherren skal skriftligt fastsætte en frist til afhjælpning af påviste mangler. Fristens længde fastsættes under hensyntagen til manglernes art og omfang samt forholdene i øvrigt. Entreprenøren skal give bygherren skriftlig meddelelse, når manglerne er afhjulpet. Afhjælpning af en mangel kan udskydes til foretagelse sammen med afhjælpning af eventuelle mangler, konstateret ved 1-års eftersynet, forudsat at manglen ikke forværres derved, og at udskydelsen ikke medfører ulempe for bygherren.

Stk. 4. Foretager entreprenøren ikke inden udløbet af fristen nævnt i stk. 3 afhjælpning af de påberåbte mangler, har bygherren ret til at lade dem udbedre for entreprenørens regning eller kræve afslag i entreprisen.

summen, jf. § 34.

Stk. 5. Bygherren kan lade mangler udbedre for entreprenørens regning, når afhjælpning er uopsættelig, og entreprenøren ikke er i stand til umiddelbart at foretage afhjælpning. Det samme gælder, når bygherren har grund til at antage, at entreprenøren ikke foretager afhjælpning på rette måde eller uden uforholdent ophold.

Bortfald af entreprenørens afhjælpningspligt mv.

§ 33. Entreprenørens afhjælpningspligt og bygherrens adgang til at foretage udbedring for entreprenørens regning, jf. §§ 31 og 32, bortfalder, hvis afhjælpning er forbundet med uforholdsmæssigt store udgifter. Ved bedømmelsen heraf skal der tages hensyn til bygherrens interesse i, at aftalen opfyldes. Bygherren bevarer dog i alle tilfælde retten til afslag, jf. § 34.

Bygherrens ret til afslag i enterprisesummen

§ 34. Afhjælper entreprenøren ikke mangler som anført i § 31, stk. 4, og § 32, stk. 4, kan bygherren - i stedet for at lade manglerne udbedre for entreprenørens regning - kræve et afslag i enterprisesummen. Bygherren har endvidere ret til afslag i entreprise-summen, hvis afhjælpning er umulig, samt i tilfældene nævnt i § 33.

Ad §34, stk. 1

Herudover har bygherren ret til afslag i enterprisesummen, hvis bygherren efter ibrugtagning anser afhjælpning for at være til gene for driften mv.

Stk. 2. Afslaget beregnes som udgangspunkt som det beløb, det ville have kostet at afhjælpe manglerne.

Stk. 3. Hvis afhjælpning af mangler er umulig eller er forbundet med uforholdsmæssigt store udgifter, fast-sættes afslaget efter bygherrens valg skønsmæssigt eller på en af følgende måder:

1. enten som forskellen mellem den aftalte enterprisesum og den enterprisesum, der måtte antages at være blevet aftalt, hvis der var indgået aftale om arbejdet i den foreliggende stand, eller
2. som forskellen mellem det aftalte arbejdes værdi uden mangler og arbejdets værdi i den foreliggende stand.

Stk. 4. Om bygherrens adgang til at hæve entrepriseaftalen som følge af mangler gælder reglerne i § 40.

Entreprenørens ansvar for følgeskader

§ 35. Entreprenøren er erstatningsansvarlig for tab, der er en følge af mangler ved arbejdet, hvis manglerne skyldes fejl eller forsømmelse fra entreprenørens side, eller hvis manglerne angår egenskaber, som ifølge aftalen må anses for tilsikret.

Stk. 2. Entreprenøren hæfter ikke for driftstab, avancetab eller andet indirekte tab.

Mangelansvarets ophør

§ 36. Ved byggearbejder og anlægsarbejder i tilslutning hertil skal bygherrens krav mod entreprenøren som følge af mangler fremsættes senest 5 år efter arbejdets aflevering. Efter dette tidspunkt kan bygherren ikke rejse krav mod entreprenøren. Bestemmelserne i lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer, finder ikke anvendelse i disse tilfælde.

Stk. 2. Bygherrens krav bevares dog for dele af arbejdet, for hvilke det gælder,

1. at entreprenøren har påtaget sig at indestå i længere tid,
2. at det ved afleveringen konstateres, at aftalt kvalitetssikring har svigtet væsentligt, eller
3. at der foreligger groft uforvarligt forhold fra entreprenørens side.

Stk. 3. Ved anlægsarbejder - bortset fra dem, der er nævnt i stk. 1 - ophører mangelansvaret efter dansk rets almindelige regler, med mindre andet er fastsat i udbudsmaterialet. Hvis mangelsansvaret herefter ophører efter dansk rets almindelige regler, skal følgende gælde:

1. Reglen i § 6, stk. 4, om nedskrivning af sikkerheden ændres til, at sikkerheden ophører.
2. Entreprenøren kan undlade at opfylde bestemmelsen i § 10, stk. 4, om leverandør-ansvar.
3. Tidsrummet for afhjælpningspligt og -ret, jf. § 32, stk. 1, ændres til 1 år.
4. Bestemmelsen i § 38 om 5-års eftersyn finder ikke anvendelse.

H. 1- og 5-års eftersyn

1-års eftersyn

§ 37. Bygherren indkalder entreprenøren til en gennemgang af arbejdet, som skal finde sted senest et år efter afleveringen.

5-års eftersyn

§ 38. Bygherren indkalder entreprenøren til en afsluttende gennemgang af arbejdet, som skal finde sted senest 30 arbejdsdage før udløbet af en periode på 5 år efter afleveringen, jf. dog § 36, stk. 3, nr. 4.

Stk. 2. Har bygherren ikke indkaldt som nævnt i stk. 1, kan entreprenøren indkalde bygherren til eftersynet. Indkaldelsen skal være skriftlig og ske med mindst 10 arbejdsdages varsel.

Fælles regler for eftersyn

§ 39. Indkaldelse til eftersyn ifølge §§ 37 og 38, stk. 1, skal være skriftlig og ske med højst 60 og mindst 15 - ved hovedentreprise dog mindst 20 - arbejds-dages varsel.

Stk. 2. I forbindelse med eftersyn udfærdiges et dokument (eftersynsprotokol), hvori anføres påberåbte mangler ved arbejdet og eventuelle andre forhold, påpeget af bygherren. I tilknytning hertil anføres entreprenørens mulige bemærkninger.

Stk. 3. Dokumentet underskrives af bygherren og entreprenøren.

Stk. 4. Hvis en part ikke er repræsenteret ved eftersynet, kan dette gennemføres uden den pågældende parts medvirken. Den mødte part skal snarest muligt give den anden part skriftlig underretning om eftersynets gennemførelse og om indholdet af eftersynsprotokollen.

I. Særligt om ophævelse

Bygherrens hæveret

§ 40. Bygherren kan - efter skriftligt påkrav til entreprenøren - hæve entrepriseaftalen

1. hvis der - uden ret til tidsfristforlængelse - foreligger en væsentlig forsinkelse fra entreprenørens side med hensyn til arbejdets udførelse, og forsinkelsen medfører betydelige ulemper for bygherren, eller
2. hvis der fra entreprenørens side i øvrigt foreligger væsentlig forsinkelse med hensyn til forhold af afgørende betydning for bygherren, medmindre dennes interesser er tilstrækkeligt tilgodeset på anden måde, fx gennem adgangen til at standse udbetalingerne eller ved stillet sikkerhed, eller
3. hvis det udførte arbejde er af en sådan kvalitet, at bygherren har grund til at antage, at entreprenøren ikke vil være i stand til at fuldføre arbejdet uden væsentlige mangler.

Entreprenørens hæveret

§ 41. Entreprenøren kan - efter skriftligt påkrav til bygherren - ved væsentlig forsinkelse hæve entrepriseaftalen i det tilfælde, der er nævnt i § 24, stk. 1, nr. 2), hvis bygherren ikke udfolder rimelige bestræbelser for at fremme arbejdet mest muligt.

Stk. 2. Entreprenøren kan endvidere - efter skriftligt påkrav til bygherren

Ad §40

4. Hvis det konstateres, at entreprenøren ikke overholder arbejdsklausulen, eller undlader at fremvise relevant dokumentation for såvel egne som eventuelle underentreprenørers arbejdstageres løn- og ansættelsesforhold, jf. tilføjelse til § 10, stk. 1

– hæve entrepriseaftalen, hvis der fra bygherrens side foreligger væsentlig forsinkelse med hensyn til forhold af afgørende betydning for entreprenøren. Aftalen kan dog ikke hæves, hvis entreprenørens interesser er tilstrækkeligt tilgodeset gennem adgangen til at standse arbejdet eller ved stillet sikkerhed.

Konkurs, betalingsstandsning, tvangsakkord mv.

§ 42. Ved en parts konkurs kan den anden part straks hæve aftalen, i det omfang konkurslovens regler ikke er til hinder derfor.

Stk. 2. Hvis boet har ret til at indtræde i aftalen i medfør af konkurslovens regler, skal boet efter forespørgsel inden for en frist på 5 arbejdsdage give meddelelse om, hvorvidt det vil indtræde.

Stk. 3. Reglen i stk. 1 gælder tillige ved en parts betalingsstandsning, eller hvis der åbnes forhandling om tvangsakkord, eller partens økonomiske forhold i øvrigt viser sig at være således, at parten må antages at være ude af stand til at opfylde entrepriseaftalen. Hæveretten er dog betinget af, at parten ikke har stillet - eller på den anden parts opfordring ikke straks stiller - betryggende sikkerhed for aftalens opfyldelse, jf. §§ 6 og 7.

Stk. 4. Er en part et aktie- eller anpartsselskab, kan den anden part hæve entrepriseaftalen, hvis dette kræves opløst af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Bestemmelsen finder ikke anvendelse, hvis parten inden 10 arbejdsdage fra fremkomsten af et påkrav fra den anden part dokumenterer, at betingelserne for selskabets opløsning ikke er til stede, eller hvis parten stiller fuldstændig sikkerhed for aftalens opfyldelse.

Stk. 5. Ved ophævelse gælder reglerne i § 44.

En parts død

§ 43. Dør en part, og boet behandles som gældsfragåelsesbo, finder bestemmelserne i § 42, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Ved anden bobehandlingsmåde end nævnt i stk. 1 er dødsboet og arvingerne berettiget til at indtræde i entrepriseaftalen, jf. dog stk. 3. Det samme gælder partens ægtefælle, der hensesidder i uskiftet bo.

Indtrædelsesretten er betinget af, at der enten er eller bliver stillet betryggende sikkerhed for aftalens opfyldelse, jf. §§ 6 og 7.

Stk. 3. Ved entreprenørens død er indtrædelsesretten tillige betinget af, at der udpeges en leder af arbejdet, som bygherren ikke kan fremsætte berettigede indvendinger imod. Er arbejdet af en sådan særlig karakter, at det som følge af entreprenørens død ikke kan forventes behørigt færdiggjort, kan indtræden ikke finde sted.

Stk. 4. Ved ophævelse gælder reglerne i § 44.

Fælles regler om ophævelse

§ 44. Ophævelse skal ske skriftligt.

Stk. 2. Samtidig med ophævelsen skal den part, der hæver aftalen, sørge for, at der skriftligt indkaldes til en registreringsforretning (stedeforretning), der skal afholdes hurtigst muligt. Medmindre andet aftales, afholdes registreringsforretning dog tidligst 1 arbejdsdag efter indkaldelsesskrivelsens fremkomst.

Stk. 3. Ved registreringsforretningen skal der ud-færdiges et dokument (registreringsprotokol), der beskriver omfang og kvalitet af det udførte arbejde. Dokumentet underskrives af parterne, medmindre registreringen foretages af en syns- og skønsmand udmeldt af Voldgiftsnævnet, jf. § 45.

Stk. 4. Hvis en part efter at være indvarslet ikke er repræsenteret ved registreringsforretningen, kan denne gennemføres uden den

pågældende parts medvirken. Den mødte part skal snarest muligt give den anden part skriftlig underretning om registrerings gennemførelse og om registreringsprotokollens indhold.

Stk. 5. Ved ophævelse fra bygherrens side er bygherren eller den, der færdiggør arbejdet på bygherrens vegne, berettiget til at benytte entreprenørens materialer og materiel, som befinder sig på pladsen, hvis fjernelse forinden arbejdets færdiggørelse vil påføre bygherren tab. Der ydes sædvanligt vederlag for anvendelsen.

Stk. 6. Ved ophævelse fra den ene parts side er den anden part ansvarlig for det lidte tab efter dansk rets almindelige regler.

J. Tvister

Syn og skøn

§ 45. Hvis der i tilfælde af uoverensstemmelser mellem parterne eller for at sikre bevisets stilling ønskes udmeldt syn og skøn, fremsættes begæring herom til Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægs-virksomhed, København.

Stk. 2. Begæringen skal ved fremsættelsen være ledsaget af

1. oplysning om, hvilke parter sagen vedrører, samt disse parters adresse og telefonnummer,
2. en skriftlig fremstilling, hvori gives en kort redegørelse for sagen, og som indeholder de spørgsmål, hvormod skønsmandens erklæring ønskes (skønstemaet),
3. de dokumenter, der er af betydning for sagen,
4. eventuel angivelse af de ønskede tekniske kvalifikationer hos skønsmanden og
5. angivelse af, om forretningen mod betaling af et særligt gebyr ønskes fremmet som hastesag.

Stk. 3. Der udmeldes i almindelighed én skønsmand. Hvis Voldgiftsnævnet finder, at der er anledning dertil, kan der udmeldes to, eller under ganske særlige omstændigheder flere skønsmænd. Der skal ved afgørelsen heraf tages hensyn til parternes ønske.

Stk. 4. Nyt syn og skøn ved anden skønsmand kan kun finde sted, hvis Voldgiftsnævnet finder, at der er anledning dertil. Hvis begæring om voldgiftsbehandling af tvisten er indgivet, jf. § 47, tager Voldgiftsretten stilling til fremsatte begæringer om supplerende syn og skøn eller nyt syn og skøn ved samme eller anden skønsmand.

Stk. 5. Den eller de, der har fremsat begæring om skønsforretningen, hæfter for udgifterne herved, herunder skønsmandens honorar, der fastsættes af Voldgiftsnævnet. Hvis tvisten eller en del deraf indbringes for Voldgiftsretten, tages udgiften og dens nødvendighed i betragtning ved fastsættelsen af sagsomkostninger. Voldgiftsretten fastsætter i så fald skønsmandens honorar.

Stk. 6. Når nærværende almindelige betingelser gælder i forholdet mellem bygherren og flere parter (entreprenører, leverandører), gælder bestemmelserne i stk. 1-5 også i det indbyrdes forhold mellem de pågældende parter.

Stk. 7. For syn og skøn gælder de regler, som er fastsat af Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægs- virksomhed.

Sagkyndig beslutning om stillet sikkerhed mv.

§ 46. På en parts begæring kan Voldgiftsnævnet udpege en sagkyndig til at træffe beslutning om udbetaling af stillet sikkerhed, jf. § 6, stk. 7, og § 7, stk. 3, og om berettigelsen af at holde betalinger tilbage eller foretage modregning i tilfælde af parternes uenighed som nævnt i § 22, stk. 14.

Stk. 2. Voldgiftsnævnet kan efter sagens karakter bestemme, at beslutningen skal træffes af flere sagkyndige.

Stk. 3. Begæringen skal indeholde de oplysninger mv. som fremgår af § 45, stk. 2. Kopi af begæringen fremsendes samtidig til den anden part entrepris-aftalen.

Stk. 4. Voldgiftsnævnet fastsætter en kort frist for modparten til at afgive et indlæg. Den sagkyndige kan - hvor der er særlig anledning dertil - give parterne adgang til at fremkomme med yderligere et indlæg inden udløbet af en kort frist, som den sagkyndige fastsætter. Efter udløbet af fristen træffer den sagkyndige snarest muligt og inden 15 arbejdsdage beslutning om, i hvilket omfang udbetalings- kravet skønnes begrundet, og hvem der skal betale udgifterne, herunder den sagkyndiges honorar. Voldgiftsnævnet fastsætter størrelsen af honoraret.

Stk. 5. Det kan i særlige tilfælde bestemmes, at udbetaling til private bygherrer og til entreprenører betinges af sikkerhedsstillelse. Den sagkyndige træffer i så fald bestemmelse om sikkerhedens art og omfang og om betingelserne for dens udbetaling eller ophør. Ved begæring om udbetaling af bygherrens sikkerhedsstillelse kan den sagkyndige i særlige tilfælde endvidere henvise entreprenøren til at anlægge vold-giftssag efter § 47.

Stk. 6. Under ganske særlige omstændigheder kan Voldgiftsnævnet forlænge fristerne i stk. 4 med indtil 10 arbejdsdage.

Stk. 7. Beløb, der omfattes af beslutning om udbetaling af stillet sikkerhed, skal udbetales senest 3 arbejdsdage efter, at parterne og garanten har fået skriftlig meddelelse om beslutningen.

Stk. 8. For behandling af sager om sagkyndig beslutning gælder de regler, som er fastsat af Voldgifts-nævnet for bygge- og anlægsvirksomhed.

Voldgift

§ 47. Tvister mellem parterne afgøres af Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed, København, hvis afgørelser er endelige.

Stk. 2. Sag for Voldgiftsretten anlægges ved indlevering af klageskrift, der stiles til Voldgiftsnævnet.

Stk. 3. Klageskriftet skal indeholde:

1. oplysning om, hvilke parter sagen vedrører, samt disse parters adresse og telefonnummer,
2. klagerens påstand samt en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
3. angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren agter at påberåbe sig. Dokumenterne skal være vedlagt.

Stk. 4. Voldgiftsretten består - jf. dog stk. 5 og 6 dels af 1 medlem af Voldgiftsrettens præsidium, udpeget af præsidiets formand, dels af 2 sagkyndige, som efter sagens beskaffenhed udpeges af Voldgiftsnævnet for hvert enkelt tilfælde. Præsidiets formand kan bestemme, at en af suppleanterne i dette skal fungere som voldgiftsrettens formand.

Stk. 5. Hvis en part begærer det, suppleres retten med yderligere 2 medlemmer af præsidiet eller dets suppleanter. De dermed forbundne merudgifter fordeles i forbindelse med Voldgiftsrettens afgørelse af spørgsmålet om sagsomkostninger. Det kan da bestemmes, at de udgifter, der er en følge af rettens supplerings, skal udredes af den part, der har rejst krav herom, når retten skønner, at det ikke var tilstrækkeligt begrundet at fremsætte kravet.

Stk. 6. Er parterne enige derom, kan Voldgiftsretten bestå alene af 1 medlem.

Stk. 7. For Voldgiftsrettens behandling af sagerne gælder de regler, som

er fastsat af Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed. I øvrigt gælder lov om voldgift.

Stk. 8. Når nærværende almindelige betingelser gælder i forholdet mellem bygherren og flere parter (entreprenører, leverandører), gælder bestemmelserne i stk. 1-7 også i det indbyrdes forhold mellem de pågældende parter.

4. Byggeplads

Byggesag

4. Byggeplads

4. Byggeplads

4.1 Generelt

4.1 Generelt

Stk. 1. Ved byggeplads forstås det samlede område, der omfatter færdselsarealer, skurby og arbejds-områder. Skurbyen omfatter også oplagspladser.

Stk. 2. Udover forskrifter om byggepladsen er der i dette kapitel desuden angivet oplysninger af orienterende art om, hvem der udfører de forskellige byggepladsforanstaltninger. Ydelserne i forbindelse med de forskellige byggeplads-foranstaltninger fremgår af de relevante arbejdsbeskrivelser. Specifisering af ydelserne vil normalt være angivet i arbejdsbeskrivelsen, men der kan være henvist til byggesagsbeskrivelsen og/eller tegninger/bygningsmodeller.

4.2 Bestemmelser

4.2 Bestemmelser

4.2.1 Generelt

4.2.1 Generelt

Stk. 1. I byggerier, hvor Vejrligsbekendtgørelsen er relevant og/eller Fastpriscirkulæret er gældende, skal de overenskomstmæssige vejrligsforanstaltninger samt de årstidsbestemte være indeholdt i entreprenørens faste pris.

Stk. 2. Ikke overenskomstmæssige vejrligsforanstaltninger betales særskilt som ekstra arbejde.

4.2.2 Myndighedsforskrifter og vejledninger

4.2.2 Myndighedsforskrifter og vejledninger

Stk. 1. Varmt arbejde (tagdækning, vinkel-slibning mv.) skal udføres under overholdelse af DBI vejledning 10 - Del 1, 2, 3.

4.2.3 Myndighedstilladelser og anmeldelser

4.2.3 Myndighedstilladelser og anmeldelser

Stk. 1. Entreprenøren skal rettidigt indhente de fornødne tilladelser og foretage de fornødne anmeldelser. Entreprenøren må ikke på bygherrens vegne uden dennes tilladelse ansøge om dispensation i forbindelse med projektets udformning eller arbejdets udførelse.

Stk. 2. Bygherren foretager anmeldelse af bygge-pladsen til Arbejdstilsynet, når der er krav om det.

4.2.4 Håndtering af materialer og produkter

4.2.4 Håndtering af materialer og produkter

Stk. 1. Transport og oplagring af materialer og produkter skal følge producent- og/eller leverandør-anvisninger. Det skal foregå på en sådan måde, at materialer og produkter ikke lider skade, og således at projektmaterialets krav til det færdige bygværk opfyldes.

Stk. 2. Al aflæsning, transport og udpakning indenfor byggepladsen af de af bygherren leverede materialer samt returnering af eventuel emballage skal være indeholdt i arbejdet.

Stk. 3. Bygningskonstruktioner og materialer må ikke have et fugtindhold, der ved indflytning medfører risiko for vækst af skimmelsvamp.

4.3 Overdragelse og aflevering af byggepladsen

4.3 Overdragelse og aflevering af byggepladsen

Stk. 1. Bygherren har ansvaret for byggepladsen frem til byggeriets opstart på byggepladsen.

Stk. 2. Entreprenøren skal retablere de arealer, der ikke indgår i det færdige arbejde, men som entreprenøren anvender i forbindelse med udførelsen af arbejdet, således at de fremstår som ved overtagelsen dog kun i det omfang, det ikke strider mod dansk rets almindelige erstatningsregler.

4.4 Eksisterende forhold

Stk. 1. Bygninger, overkørsler, fortove, veje, master, ledningsføringer, gårdanlæg, hegn, skilte, træer, buske og lignende må ikke beskadiges. Der skal tages de nødvendige forholdsregler for beplantningens bevarelse.

Beskæring af træer og buske må ikke foretages uden byggeledelsens godkendelse.

Stk. 2. Ved gravearbejde og lignende skal entreprenøren forespørge ledningsejerregistret (LER) og kontakte de berørte ledningsejere oplyst af LER, inden arbejdet påbegyndes. Alle omkostninger ved indhentning af lednings-oplysninger skal være indeholdt i entreprenørens faste pris. Hvis gas-, vand-, afløbs- eller andre ledninger skal afskæres fra hovedledningerne, sker det ved entreprenørens foranstaltning og for dennes regning og ansvar.

Stk. 3. Rådighed over nabogrund må kun ske efter tilladelse fra byggeledelsen.

4.5 Bygherrens afsætninger

Stk. 1. Afsætning udover bygherrens afsætninger skal være indeholdt i de enkelte arbejder.

Stk. 2. De angivne tolerancekrav til entreprenørens bygningsdele måles i forhold til bygherrens afsætning.

4.6 Byggepladsens indretning

4.6.1 Byggepladstegning

Stk. 1. Sikkerhedskoordinatoren forestår ajourføringen af byggepladstegning som led i færdiggørelsen og ajourføringen af *Plan for Sikkerhed og Sundhed*.

4.6.2 Byggepladsens afgrænsning, indhegning og afskærmning

Afgrænsning

Stk. 1. Byggepladsens afgrænsning fremgår af byggepladstegning.

Indhegning

Stk. 2. Byggepladsens indhegning fremgår af byggepladstegning.

Entreprenørens faste pris er baseret på bygge-pladsen, som den henligger beset..

Entreprenøren skal foretage en registrering af de bygningsdele, der findes i eller grænser op til det arbejdsområde, der er knyttet til arbejdet. Eventuelle skader skal være registreret før arbejdets påbegyndelse, idet de i modsat fald anses for at være forårsaget af entreprenøren.

Lokaliteterne overtages ryddede for alt løst inventar. Fast inventar mv. fjernes af de respektive entreprenører, i det omfang dette fremgår af arbejds-beskrivelserne.

Entreprenøren foranlediger inden arbejdets påbegyndelse afholdelse af et vejsyn med deltagelse af byggeledelsen samt vejmyndighed.

Ad stk. 2. udgår og erstattes med:

Entreprenøren skal retablere de arealer og bygnings-dele, der ikke indgår i det færdige arbejde, men som entreprenøren anvender i forbindelse med udførelsen af arbejdet, således at de fremstår som ved overtagelsen – dog kun i det omfang, det ikke strider mod dansk rets almindelige erstatningsregler.

4.4 Eksisterende forhold

Ad stk. 1. udgår og erstattes med:

Eksisterende bygningsdele, udearealer og vejanlæg inkl. udstyr, ledninger samt beplantning, der ikke er omfattet af byggesagen, må ikke beskadiges. Der skal foretages de nødvendige beskyttende foranstaltninger til at sikre eksisterende forhold. Midlertidige flytninger eller demontering af udstyr eller lignende samt beskæring af træer og buske må ikke foretages uden byggeledelsens godkendelse

4.5 Bygherrens afsætninger

4.6 Byggepladsens indretning

4.6.1 Byggepladstegning

Ad stk. 2.:

Sikkerhedskoordinator erstattes med arbejds-miljøkoordinator (b) i udførelsesfasen jf. bl.a. punkt 5.1 nedenfor.

4.6.2 Byggepladsens afgrænsning, indhegning og afskærmning

Afgrænsning

Indhegning

Entreprenøren leverer, opstiller, flytter, vedligeholder og fjerner byggepladshegnet inklusiv porte og døre. Byggepladshegnet skal have en højde på 2,0 m.

Afskærmning

Stk. 3. Entreprenøren skal sikre, at tredjemand eller dennes ejendom ikke lider skade ved entreprenørens arbejde eller færdsel på byggeområdet.

4.6.3 Aflukning

Interimslukning

Aflåsning

Aflukning omfatter lukning af vinduer og aflåsning af døre og porte.

4.6.4 Vagtordning

4.6.5 Tyverisikring

4.6.6 Skiltning

Forbuds- og påbudsskilte

Stk. 1. Entreprenøren er ansvarlig for skiltning af egne arbejder i og/eller omkring eget arbejdsområde.

Skilte på skure

Stk. 2. Entreprenøren skal sørge for firmanavneskilt samt postkasse på egne skure.

Fælles byggepladsskilte

4.6.7 Førstehjælpkasser

Stk. 1. Førstehjælpkassers placering fremgår af byggepladstegning.

4.6.8 Brandslukningsmateriel

Stk. 1. Placering af brandslukningsmateriel fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Entreprenøren skal sørge for nødvendigt brandslukningsudstyr for egne arbejder.

4.7 Byggepladsens færdselsarealer

4.7.1 Parkering

4.7.2 Udendørs færdselsarealer

Stk. 1. Udendørs færdselsarealers placering og omfang fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Byggepladsveje inklusive aflæsningssteder vil kunne anvendes til tunge transporter fx element-vogne, jordtransporter og betonkanoner. De vil være afvandet og vejrligssikret i fornødent omfang.

Hegnet skal være udført af galvaniseret stål.

Porte og døre skal være aflåselige. Etableringen, flytning og fjernelse af byggepladshegnet finder sted i henhold til udbudstidsplanen.

Afskærmning

4.6.3 Aflukning

Interimslukning

Entreprenøren leverer, monterer, vedligeholder og fjerner interimsaflukning af bygningen. Vindueshuller aflukkes med trærammer beklædt med plast. Døråbninger lukkes med interimstrædøre, som forsynes med cylinder i låsesystemet.

Aflåsning

4.6.4 Vagtordning

4.6.5 Tyverisikring

4.6.6 Skiltning

Forbuds- og påbudsskilte

Entreprenøren leverer og opsætter skilte i fælles færdsels- og arbejdsområder ved byggeriets start, vedligeholder dem og fjerner dem ved byggeriets afslutning efter aftale med byggeledelsen.

Skilte på skure

Fælles byggepladsskilte

4.6.7 Førstehjælpkasser

Førstehjælpkassers placering fremgår af beskrivelsen.

4.6.8 Brandslukningsmateriel

Slukningsmateriels placering fremgår af beskrivelsen.

4.7 Byggepladsens færdselsarealer

4.7.1 Parkering

Privatparkering skal ske på anvist sted.

Cykelparkering skal ske på anvist sted.

4.7.2 Udendørs færdselsarealer

Entreprenøren etablerer, vedligeholder, vejrligs-sikrer, omlægger og fjerner eventuelle byggepladsveje, gang- veje og overkørsler iht. udbudstidsplanen og bygge-pladstegning.

Stk. 3. Oplagring af materialer på færdselsarealer må ikke finde sted.

Stk. 4. Færdselsarealers må på intet tidspunkt spærres helt eller delvist uden tilladelse fra byggeledelsen.

4.7.3 Færdselsarealer i bygninger

Stk. 1. Færdselsarealer placering og omfang fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Oplagring af materialer på færdselsarealer må ikke finde sted.

Stk. 3. Færdselsarealers må på intet tidspunkt spærres helt eller delvist uden tilladelse fra byggeledelsen.

4.7.4 Afdækning af huller i færdselsarealer

Stk. 1. Placering og omfang af huller i færdsels- arealer fremgår af byggepladstegning

Stk. 2. Huller i færdselsarealer såsom lyskasser, brønde mv. skal afdækkes med dæksler/plader, der er fastholdt. Ansvar for afdækning herunder vedligeholdelse samt fjernelse af afdækningen, når de permanente bygningsdele er etableret, påhviler den entreprenør, der udfører hultagningen/ etablerer hullet.

Stk. 3. Eventuel midlertidig fjernelse af afdækning af huller af hensyn til en entreprenørs arbejde, udføres af den pågældende entreprenør. Entreprenøren etablerer nødvendige afværgeforanstaltninger og reetablerer afdækningen umiddelbart efter endt arbejde.

4.7.5 Etablering af rækværk i færdselsarealer

Stk. 1. Placering og omfang af rækværker i færdselsarealer fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Der opsættes rækværker langs alle færdselsarealer, hvor der er et niveauspring på mere end 2 m.

Stk. 3. Der opsættes rækværker, hvis arbejdets art udgør en særlig fare, eller hvis fald til omgivende underlag er forbundet med særlig fare.

Stk. 4. Eventuel midlertidig fjernelse af rækværker af hensyn til en entreprenørs arbejde, udføres af den pågældende entreprenør. Entreprenøren etablerer nødvendige afværgeforanstaltninger og reetablerer rækværker umiddelbart efter endt arbejde.

4.7.6 Belysning af færdselsarealer

Stk. 1. Byggepladsbelysning fremgår af byggeplads-tegning.

Stk. 2. Færdselsarealer i bygninger belyses med orienteringslys med minimum 25 lux. Belysningen sker med lyskæder.

Stk. 3. Elforbruget til belysning af færdselsarealer betales af bygherren.

4.7.7 Vejrligsforanstaltninger på færdselsarealer

Stk. 1. Vejrligsforanstaltninger skal planlægges og iværksættes i så god tid og i et sådant omfang, at de er i stand til at afbøde vejrligets indflydelse på tidsfrister og kvalitet.

Stk. 2. Snerydning og tilsvarende arbejder skal så vidt muligt foretages inden normal arbejdstids begyndelse.

4.7.8 Oprydning og renhold af færdselsarealer

Stk. 1. Entreprenøren skal til stadighed medvirke til at holde færdselsarealer ryddelige. Hvis en entreprenørs egne arbejder eller transport af materialer medfører spild på færdselsarealerne, skal entreprenøren straks sørge for fjernelse - også hvis spildet sker uden for byggepladsen.

Stk. 2. Entreprenøren skal efter behov dog mindst en gang om ugen -

4.7.3 Færdselsarealer i bygninger

Entreprenøren forestår levering, opsætning, vedligeholdelse, flytning samt nedtagning og fjernelse af eventuelle interimstrapper, -gangbroer mv..

Færdselsarealer vil kunne belastes med op til 300 kg/m².

4.7.4 Afdækning af huller i færdselsarealer

Ad stk. 2. Entreprenøren sørger for eventuel afdækning af brønde i adgangsveje – herunder vedligeholdelse og fjernelse af afdækning, når de permanente dæksler monteres.

4.7.5 Etablering af rækværk i færdselsarealer

Ad stk. 1. Entreprenøren leverer, opsætter, vedligeholder og fjerner eventuelle rækværker langs fælles færdselsarealer som angivet i beskrivelsen.

4.7.6 Belysning af færdselsarealer

4.7.7 Vejrligsforanstaltninger på færdselsarealer

4.7.8 Oprydning og renhold af færdselsarealer

normalt på ugens sidste arbejdsdag - rydde op og rengøre, herunder støvsuge, efter egne aktiviteter.

Stk. 3. Fjernelse af støv skal ske ved støvsugning. Tørfejning er forbudt.

Stk. 4. Følges byggeledelsens anvisninger ikke vedrørende oprydning og renhold, kan byggeledelsen lade arbejdet udføre for entreprenørens regning. Udgiften hertil fratrækkes entreprenørens tilgodehavende.

4.8 Skurby og oplagsplads

4.8.1 Skurforhold

Stk. 1. Placering af skurby fremgår af byggeplads- tegning.

Stk. 2. Entreprenøren skal selv sørge for eventuelle kontorskure til eget brug. Antal og placering af entreprenørens skure samt fjernelse heraf aftales med byggeledelsen.

Stk. 3. Hvis entreprenøren selv skal sørge for velfærdsskure til eget brug, vil areal herfor fremgå af byggepladstegning.

Stk. 4. Ønsker om skure og/eller areal hertil udover det angivne skal forelægges for byggeledelsen, men kan ikke påregnes.

4.8.2 Oplagsplads

Stk. 1. Oplagspladsers placering fremgår af bygge-pladstegning.

Stk. 2. Oplagsplads for den enkelte entreprenør inden for det fastlagte samlede oplagsareal aftales med byggeledelsen.

Stk. 3. Oplagsplads vil være vandret og plant.

Stk. 4. Oprettelse af støddagre på byggepladsen må kun ske efter aftale med byggeledelsen.

4.8.3 Teltværksteder

Stk. 1. Placering af teltværksteder fremgår af byggepladstegning.

4.8.4 Affaldshåndtering og affaldscontainer

Stk. 1. Placering af containere fremgår af bygge-pladstegning.

Stk. 2. Entreprenøren er pligtig til løbende at fjerne sit affald fra arbejdssteder og oplagspladser mv. samt at henlægge affaldet i containere eller bortkøre det direkte.

Stk. 3. Kasserede materialer betragtes ikke som affald og skal fjernes af entreprenøren for egen regning.

Stk. 4. Entreprenøren skal sortere og behandle bygningsaffald i henhold til de kommunale regler herom.

Stk. 5. Emballage mv. skal slås sammen og anbringes i containere, så det fylder mindst muligt.

4.8.5 Belysning i skurby og på oplagsplads

Stk. 1. Belysning i skurby og på oplagsplads fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Belysning vil være minimum 25 lux.

Stk. 3. Byggepladsbelysningen i fællesområder vil være virksom fra 1. september til 1. maj.

4.8.6 Vejrligsforanstaltninger i skurby og på oplagsplads

Stk. 1. Vejrligsforanstaltninger skal planlægges og iværksættes i så god tid og i et sådant omfang, at de er i stand til at afbøde vejrligets indflydelse på tidsfrister og kvalitet.

4.8 Skurby og oplagsplads

4.8.1 Skurforhold

Stk. 1. Placering af skurby fremgår af byggeplads- tegning.

Stk. 2. Entreprenøren skal selv sørge for eventuelle kontorskure til eget brug. Antal og placering af entreprenørens skure samt fjernelse heraf aftales med byggeledelsen.

Stk. 3. Hvis entreprenøren selv skal sørge for velfærdsskure til eget brug, vil areal herfor fremgå af byggepladstegning.

Stk. 4. Ønsker om skure og/eller areal hertil udover det angivne skal forelægges for byggeledelsen, men kan ikke påregnes.

4.8.2 Oplagsplads

Entreprenøren etablerer, vedligeholder, vejrligssikrer og retablerer efter anvisning.

Stk. 2. Oplagsplads for den enkelte entreprenør inden for det fastlagte samlede oplagsareal aftales med byggeledelsen.

Stk. 3. Oplagsplads vil være vandret og plant.

Stk. 4. Oprettelse af støddagre på byggepladsen må kun ske efter aftale med byggeledelsen.

4.8.3 Teltværksteder

Stk. 1. Placering af teltværksteder fremgår af byggepladstegning.

4.8.4 Affaldshåndtering og affaldscontainer

Entreprenøren sørger for opstilling, mærkning med affaldsfraktioner, for tømning af affalds-containerere i byggeperioden samt for efterfølgende fjernelse.

Bygningsaffaldet skal sorteres jf. de til enhver tid gældende regler, se Ballerup Kommunes Miljøklausul.

Alle udgifter til bortskaffelse af affald fra de opstillede containere – herunder miljø- og affaldsafgifter – skal være indeholdt i Entreprenørens tilbud.

Stk. 4. Entreprenøren skal sortere og behandle bygningsaffald i henhold til de kommunale regler herom.

Stk. 5. Emballage mv. skal slås sammen og anbringes i containere, så det fylder mindst muligt.

4.8.5 Belysning i skurby og på oplagsplads

Entreprenøren etablerer, vedligeholder og fjerner eventuel.

Stk. 2. Belysning vil være minimum 25 lux.

Stk. 3. Byggepladsbelysningen i fællesområder vil være virksom fra 1. september til 1. maj.

4.8.6 Vejrligsforanstaltninger i skurby og på oplagsplads

Stk. 1. Vejrligsforanstaltninger skal planlægges og iværksættes i så god tid og i et sådant omfang, at de er i stand til at afbøde vejrligets indflydelse på tidsfrister og kvalitet.

Stk. 2. Snerydning og tilsvarende arbejder skal så vidt muligt foretages inden normal arbejdstids begyndelse.

4.8.7 Oprydning i skurby og på oplagsplads

Stk. 1. Entreprenøren skal løbende foretage oprydning og renhold på egne oplagspladser og i skurbyen.

Stk. 2. Følges byggeledelsens anvisninger ikke vedrørende oprydning og renhold, kan byggeledelsen lade arbejdet udføre for entreprenørens regning. Udgiften hertil fratrækkes entreprenørens tilgodehavende.

4.9 Arbejdsområder

4.9.1 Afdækning af huller i arbejdsområder

Stk. 1. Placering og omfang af huller i fælles arbejdsområder fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Huller og udsparinger i arbejdsområder såsom i etagedæk, tagflader mv. skal afdækkes med dæksler/ plader, der er fastholdt. Ansvaret for afdækning, herunder vedligeholdelse, påhviler den entreprenør, der udfører hultagningen/udsparingen og/ eller monterer bygningsdelen.

Stk. 3. Eventuel midlertidig fjernelse af afdækning af huller af hensyn til en entreprenørs arbejde, udføres af den pågældende entreprenør. Entreprenøren etablerer nødvendige afværgeforanstaltninger og reetablerer afdækningen umiddelbart efter endt arbejde.

4.9.2 Etablering af rækværk i arbejdsområder

Stk. 1. Rækværker opsættes langs alle frie dæk- kanter, hvor arbejdsdæk, arbejdsplatforme, stillads-gulve, gangbroer mv. ligger mere end 2 m over terræn. Endvidere opsættes rækværker, hvis arbejdets art udgør en særlig fare, eller hvis fald til angivne underlag er forbundet med særlig fare.

Stk. 2. Entreprenøreren sørger for rækværker på egne arbejdsplatforme, stilladsdæk, mv.

Stk. 3. Hvis en anden entreprenør af hensyn til sit arbejde midlertidigt må fjerne rækværket, påhviler det denne umiddelbart efter arbejdets afslutning at reetablere rækværket til samme forsvarlige niveau.

4.9.3 Belysning i fælles arbejdsområder

Stk. 1. Omfanget af belysning i fælles arbejds- områder fremgår af byggepladstegning.

4.9.4 Vejrligsforanstaltninger i arbejdsområder

Stk. 1. Vejrligsforanstaltninger skal planlægges og iværksættes i så god tid og i et sådant omfang, at de er i stand til at afbøde vejrligets indflydelse på tidsfrister og kvalitet.

Stk. 2. Snerydning og tilsvarende arbejder skal så vidt muligt foretages inden normal arbejdstids begyndelse.

4.9.5 Oprydning og renhold i arbejdsområder

Stk. 1. Entreprenøren skal til stadighed holde arbejdsområderne ryddelige og rengjorte for affald, materialer og værktøj samt flytte eller fjerne samme, hvis det er hindrende for byggeriets fremme.

Stk. 2. Entreprenøren skal efter behov dog mindst en gang om ugen - normalt på ugens sidste arbejdsdag - rydde op og rengøre herunder støvsuge efter egne aktiviteter.

Stk. 3. Fjernelse af støv i bygninger skal ske ved støvsugning. Tørfejning er forbudt.

4.8.7 Oprydning i skurby og på oplagsplads

4.9 Arbejdsområder

4.9.1 Afdækning af huller i arbejdsområder

Entreprenøren afdækker skakthuller og ud-sparringer i dæk.

Entreprenøren afdækker udsparringer i tagdæk.

4.9.2 Etablering af rækværk i arbejdsområder

Entreprenøren opsætter, vedligeholder og fjerner rækværker i alle fælles arbejdsområder.

4.9.3 Belysning i fælles arbejdsområder

I fælles arbejdsområder, hvor flere entreprenører arbejder samtidigt, leverer, opsætter, vedligeholder og fjerner entreprenøren arbejdsbelysningen efter aftale.

4.9.4 Vejrligsforanstaltninger i arbejdsområder

4.9.5 Oprydning og renhold i arbejdsområder

Entreprenøren (med mindre hovedentreprisen renholder arbejdsområder for støv og lignende, som ikke kan henføres til en bestemt entreprenør. Dette skal minimum ske én gang om ugen.

Stk. 4. Følges byggeledelsens anvisninger ikke vedrørende oprydning og renhold, kan byggeledelsen lade arbejdet udføre for entreprenørens regning. Udgiften hertil fratrækkes entreprenørens tilgodehavende.

4.10 Tekniske hjælpemidler

4.10.1 Kraner og materialehejse

Stk. 1. Entreprenøren skal selv sørge for kraner og materialehejse til eget brug udover eventuelle fælles kraner og materialehejse.

Stk. 2. Hvis entreprenøren ønsker at benytte kran og/eller materialehejse udover eventuelle fælles kraner og materialehejse, skal entreprenøren skriftligt redegøre herfor. Redegørelsen skal omfatte ønske til placering, oplysninger om strømforsyning, sikkerhedsmæssige foranstaltninger og periode for kranens/ materialehejsers opstilling. Redegørelsen skal foreligge inden koordineringsmøde vedrørende byggeplads.

Stk. 3. Opstilling af kraner og/eller materialehejse må kun ske efter aftale med byggeledelsen.

4.10.2 Personelevatorer

4.10.3 Stillads og arbejdsplatform

Stk. 1. Eventuel fællesstillads og/eller fælles arbejdsplatform fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Byggeledelsen koordinerer arbejderne på fællesstillads og/eller fælles arbejdsplatform og sørger for, at de nødvendige ombygninger foretages i henhold til tidsplanen.

Stk. 3. Entreprenøren skal selv sørge for stillads og/ eller arbejdsplatform til eget brug udover eventuelle fællesstillads og/ eller fælles arbejdsplatform. Stillads og/eller arbejdsplatform skal forsynes med tydelig skiltning, hvoraf fremgår opstiller, lejer og tilladelig belastning. Opstilling og nedtagning af stillads og/eller arbejdsplatform skal ske efter aftale med byggeledelsen.

Stk. 4. Entreprenøren skal medvirke til at rationalisere den samlede byggeplads ved at tillade andre entreprenører at benytte stillads og/eller arbejdsplatforme, når dette er hensigtsmæssigt og kan ske uden væsentlige gener for opstiller/lejer, og uden at stilladserne eller arbejdsplatforme lider overlast. Entreprenøren er pligtig til i god tid at træffe aftale herom med byggeledelsen.

4.11 Forsyning til byggeplads

4.11.1 Vand og afløb

Stk. 1. Der etableres de på byggepladstegning viste tapsteder og afløbsstudse.

Stk. 2. Entreprenøren skal selv afholde udgifter til vand- og afløbsinstallationer inkl. frostsikring mellem egne skure og de på byggepladstegning viste tapsteder/afløbsstudse.

Stk. 3. Vandforbrug og vandafledningsafgift betales af bygherren.

Stk. 4. Entreprenøren skal begrænse vandforbruget mest muligt.

4.10 Tekniske hjælpemidler

4.10.1 Kraner og materialehejse

Stk. 1. Entreprenøren skal selv sørge for kraner og materialehejse til eget brug udover eventuelle fælles kraner og materialehejse.

Stk. 2. Hvis entreprenøren ønsker at benytte kran og/eller materialehejse udover eventuelle fælles kraner og materialehejse, skal entreprenøren skriftligt redegøre herfor. Redegørelsen skal omfatte ønske til placering, oplysninger om strømforsyning, sikkerhedsmæssige foranstaltninger og periode for kranens/ materialehejsers opstilling. Redegørelsen skal foreligge inden koordineringsmøde vedrørende byggeplads.

Stk. 3. Opstilling af kraner og/eller materialehejse må kun ske efter aftale med byggeledelsen.

4.10.2 Personelevatorer

4.10.3 Stillads og arbejdsplatform

Stk. 1. Eventuel fællesstillads og/eller fælles arbejdsplatform fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Byggeledelsen koordinerer arbejderne på fællesstillads og/eller fælles arbejdsplatform og sørger for, at de nødvendige ombygninger foretages i henhold til tidsplanen.

Stk. 3. Entreprenøren skal selv sørge for stillads og/ eller arbejdsplatform til eget brug udover eventuelle fællesstillads og/ eller fælles arbejdsplatform. Stillads og/eller arbejdsplatform skal forsynes med tydelig skiltning, hvoraf fremgår opstiller, lejer og tilladelig belastning. Opstilling og nedtagning af stillads og/eller arbejdsplatform skal ske efter aftale med byggeledelsen.

Stk. 4. Entreprenøren skal medvirke til at rationalisere den samlede byggeplads ved at tillade andre entreprenører at benytte stillads og/eller arbejdsplatforme, når dette er hensigtsmæssigt og kan ske uden væsentlige gener for opstiller/lejer, og uden at stilladserne eller arbejdsplatforme lider overlast. Entreprenøren er pligtig til i god tid at træffe aftale herom med byggeledelsen.

4.11 Forsyning til byggeplads

4.11.1 Vand og afløb

Entreprenøren etablerer, vedligeholder og fjerner vandforsyningen inkl. måler til byggebrug og skurby for alle entreprenører efter aftale.

Entreprenøren etablerer, vedligeholder og fjerner afløb til skurby for alle entreprenører efter aftale.

Entreprenøren tilslutter, vedligeholder og fjerner interimsvand og afløb til fælles skurvogne og møde- og kontorskur.

Forsyningerne frem til byggeplads og skurby etableres i frostsikker udførelse af entreprenøren.

4.11.2 EI

Stk. 1. Der etableres de på byggepladstegning viste eltavler.

Stk. 2. Entreprenøren skal selv sørge for samt afholde udgifter til tilslutning af eget elmateriel til tavlerne.

Stk. 3. Hvis entreprenøren etablerer en installation, er denne ansvarlig for lovpligtigt eftersyn af elinstallationen.

Stk. 4. Entreprenøren skal hver dag ved arbejdets ophør frakoble egne undertavler.

Stk. 5. Bygherren kan ikke gøres ansvarlig for afbrydelser i elforsyningen.

Stk. 6. Entreprenøren skal selv sørge for samt afholde udgifter til elforsyningen til egne skure, materiale-containere mv. inklusiv bimåler, der måler elforbruget.

4.11.3 Kommunikation

Stk. 1. Placering af telefon for nødopkald fremgår af byggepladstegning.

Stk. 2. Entreprenøren må selv foranledige og bekoste oprettelse af abonnement, tilslutning og drift af telefon og internetopkobling herudover.

4.12 Særlige forhold ved bygninger i brug

4.12.1 Generelt

Stk. 1. Er lokaliteterne i brug i byggeperioden, skal der tages særligt hensyn hertil.

Stk. 2. Følgende er gældende, når der arbejdes i eller ved bygninger, der er i brug:

- a) Entreprenøren skal bemane opgaven med personer, der kan tage det fornødne hensyn til brugerne.
- b) Hvis en person gentagne gange ikke tager behørigt hensyn, vil byggeledelsen kunne bortvise personen fra pladsen.

Stk. 3. Nøgler til lokaliteterne administreres som følger:

a) Forud for arbejdets påbegyndelse modtager entreprenøren nøgler til lokaliteterne. Der kan være brugere, der i stedet for at udlevere nøgle, vil være til stede i arbejdsperioden.

b) Entreprenørens entrepriseder skal føre en kvitteringsliste for nøgler, så denne altid vil kunne redegøre for, hvem der har nøglerne. Kvitteringslisten skal være tilgængelig for byggeledelsen.

c) Nøgler, der ikke er i brug, skal opbevares i aflåst sikkerhedsboks, som igen anbringes i en aflåst container.

d) Bortkommer en nøgle, skal entreprenøren straks informere brugeren og byggeledelsen herom, og der skal iværksættes en omstilling af låsen for entreprenørens regning.

e) De udleverede nøgler må ikke kopieres.

Stk. 4. Lokaliteterne skal til enhver tid holdes aflåst, dvs. både når der arbejdes på lokaliteten og når lokaliteten er forladt.

Stk. 5. Midlertidige faciliteter såsom bade- og toilet-vogne opstillet til tredjemand må ikke benyttes af entreprenøren.

4.12.2 Information til tredjemand

Stk. 1. Byggeledelsen forestår koordinering af henvendelser fra tredjemand.

Stk. 2. Byggeledelsen informerer tredjemand.

4.11.2 EI

Entreprenøren etablerer, vedligeholder og fjerner elforsyningen til byggebrug for alle entreprenører.

Entreprenøren etablerer, vedligeholder og fjerner elforsyning til fælles skurvogne, møde- og kontor-skure.

Entreprenøren leverer, opsætter, vedligeholder og fjerner en elmåler, der indbygges i byggepladsens hovedtavle.

Elforbruget til egne skure og materialecontainere betales af entreprenøren selv.

Øvrigt elforbrug på byggepladsen betales af bygherren.

4.11.3 Kommunikation

4.12 Særlige forhold ved bygninger i brug

4.12.1 Generelt

Tidspunktet for arbejdets påbegyndelse h. h. v. afslutning aftales nærmere.

Værktøj skal vælges således, at dette giver færrest mulige gener for eventuelle beboere/ansatte med hensyn til støj, vibrationer, støv og emissioner.

Der må ikke benyttes radio og lignende på lokaliteten.

Adgang til lokaliteter i brug skal ske efter følgende regler:

- Entreprenøren forestår administration af nøgler.

Der må ikke urineres andre steder end på toiletet.

4.12.2 Information til tredjemand

Entreprenøren skal sørge for den daglige varsling af tredjemand vedrørende adgang til lokaliteten i f. m. de forestående arbejder efter aftale.

4.12.3 Midlertidig drift

4.12.3 Midlertidig drift

5. Sikkerhed og sundhed

5.1 Generelt

Stk. 1. Den entreprenør, der har til opgave at udføre en sikkerhedsforanstaltning, byggepladsinstallation eller lignende, skal føre løbende kontrol med den etablerede foranstaltning/installation. Kontrollen skal udføres dagligt og omfatte en sikkerhedsmæssig kontrol. Kontrollen skal sikre, at foranstaltningen/ installationen opfylder myndighedernes krav. Kontrollen skal dokumenteres og forelægges sikkerheds-koordinatoren på hvert sikkerhedsmøde.

Stk. 2. Hvis der konstateres svigt eller mangler ved foranstaltningen/installationen, skal forholdet omgående bringes i orden og sikkerhedskoordinatoren orienteres om det. Hvis forholdene ikke bringes i orden omgående, har byggeledelsen ret til at lade arbejdet udføres af anden entreprenør for den ansvarlige entreprenørs regning.

5.1.1 Organisation

Stk. 1. Den person, til hvem bygherren har overdraget pligten til at færdiggøre og ajourføre *Plan for Sikkerhed og Sundhed* samt pligten til at koordinere sikkerhedsarbejdet, benævnes sikkerheds-koordinatoren.

Stk. 2. Der stilles følgende krav til dokumentation af sikkerhedskoordinatorens kvalifikationer:

- Sagkyndig ekspertise på bygge- og anlægsområdet – herunder kendskab til byggeriets aktører
- Praktisk erfaring i ledelse af et bygge- og anlægs-arbejde
- Den fornødne viden om sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold
- Gennemført arbejdsmiljøuddannelsen.

5.1.2 Byggepladskoordinering

Stk. 1. Før byggepladsen rigges til, skal der afholdes et indledende koordineringsmøde med deltagelse af alle entreprenører samt sikkerhedskoordinatoren.

Dagsordenen for mødet er:

- Redegørelse for projektet og de planlagte sikkerheds- og sundhedsforanstaltninger
- Gennemgang af sikkerhedsorganisationen
- Gennemgang af forslag til detailtidsplan
- Entreprenørerne redegør for deres metodevalg og valg af tekniske hjælpemidler samt forslag til eventuelle ændringer af den foreløbige plan for bygge-pladsens indretning.

Stk. 2. Efter koordineringsmødet færdiggør sikkerhedskoordinatoren *Plan for Sikkerhed og Sundhed*.

5.1.3 Sikkerhedsmøder

Stk. 1. Sikkerhedskoordinatoren indkalder til sikkerhedsmøde samt udarbejder referat. Samtlige firmaer på pladsen skal være repræsenteret ved møderne ved en ledelsesansvarlig. Hvis der er krav om en sikkerhedsgruppe skal der også være en medarbejdersikkerhedsrepræsentant for hvert firma.

Stk. 2. Der holdes sikkerhedsmøde hver 14. dag samt efter behov.

5.2 Plan for Sikkerhed og Sundhed

Stk. 1. Entreprenøren skal medvirke ved sikkerheds-koordinatorens færdiggørelse og ajourføring af *Plan for Sikkerhed og Sundhed*.

Stk. 2. Tilsynet med de påbudte sikkerhedsforanstaltninger påhviler den entreprenør, der udfører dem.

Stk. 3. Hvis en anden entreprenørs sikkerheds-foranstaltninger er til hinder for eller utilstrækkelige til en entreprenørs arbejde, skal

5.1 Generelt

Arbejdsmiljøkoordinator (p) i projekteringsfasen er benævnt arbejdsmiljøkoordinator (p).

Arbejdsmiljøkoordinator (b) i udførelsesfasen er benævnt arbejdsmiljøkoordinator (b).

Der gælder Ballerup Kommunes miljøklausuler.

5.1.1 Organisation

Ad stk. 1. & stk. 2.:

Sikkerhedskoordinatoren erstattes med arbejdsmiljø- koordinator (b) i udførelsesfasen.

Bygherren skal løbende holdes orienteret af entreprenøren om hvilke underentreprenører, der antages, samt om antallet af aktuelt beskæftigede for hver enkelt virksomhed der er repræsenteret på byggepladsen.

5.1.2 Byggepladskoordinering

Ad stk. 1. og stk. 2.:

Sikkerhedskoordinatoren erstattes med arbejdsmiljø-koordinator (b).

5.1.3 Sikkerhedsmøder

Ad stk. 1.: Sikkerhedskoordinatoren erstattes med arbejdsmiljøkoordinator (b).

5.2 Plan for Sikkerhed og Sundhed

Sammenhæng mellem projektmateriale og indholdsfortegnelsen til *Plan for Sikkerhed og sundhed fremgår af bilag 1*.

Ad stk. 1.: Sikkerhedskoordinatorens erstattes med arbejdsmiljøkoordinatorens (b).

førstnævnte uden udgift for bygherren afbøde sådanne forhold. Ved ophold i eller afslutning af det pågældende arbejde skal entreprenøren etablere henholdsvis retablere sikkerheds-foranstaltningerne, så alle sikkerhedskrav til stadighed er opfyldt.

Stk. 4. Overdragelse af entreprenørens ansvar for tilsyn og vedligeholdelse af de respektive sikkerhedsforanstaltninger kan alene ske ved skriftlig aftale efter godkendelse fra sikkerhedskoordinatoren.

5.3 Arbejds miljø

5.3.1 Generelt

5.3.2 Begrænsning af støjgener

Stk. 1. Entreprenøren skal vælge materiel, som udsætter brugeren af materiellet samt øvrige personer på arbejdspladsen for mindst mulig støj.

5.3.3 Begrænsning af skader og gener fra vibrationer

Stk. 1. Entreprenøren skal vælge værktøjer, som giver mindst mulige hånd-/ armvibrationer, eller anvende metoder til at ophænge værktøjet, så det ikke hånd-holdes.

5.3.4 Begrænsning af støvgener

Stk. 1. Entreprenøren skal sørge for, at der udføres effektiv støvbegrænsning ved kilden.

Stk. 2. Der skal anvendes lokalsug på værktøj, hvor det er teknisk muligt.

5.3.5 Begrænsning af ergonomiske gener

Stk. 1. Entreprenøren skal sørge for, at manuel transport - såsom løft, bæring, skub, træk og lignende af tunge byrder - begrænses mest muligt ved anvendelse af tekniske hjælpemidler jf. BEK om manuel håndtering.

5.4 Forholdsregler ved farlige arbejder

Stk. 1. De respektive entreprenører skal udarbejde specifikke arbejdsprocedurer som beskriver de sikkerhedsmæssige forhold.

Stk. 2. Der skal udarbejdes en liste over de stoffer og materialer, der under hensyntagen til de tekniske krav giver mindst belastning af arbejdsmiljøet (substitution), og overvejelserne om substitutionsmuligheder skal kunne dokumenteres over for sikkerhedskoordinatoren.

Stk. 3. Entreprenøren skal, når substitution ikke er mulig, nøje planlægge sit arbejde med produkter, som indeholder farlige kemiske stoffer.

Entreprenøren skal samle og ajourføre oplysninger om de farlige kemiske stoffer, der anvendes i entreprisen, og sørge for, at de behandles i overensstemmelse med Arbejdstilsynets gældende regler.

Stk. 4. Brugsanvisninger for materialer og produkter skal være tilgængelige på arbejdspladsen. Der skal være de personlige værnemidler til rådighed, som foreskrives i brugsanvisningerne.

5.3 Arbejds miljø

5.3.1 Generelt

5.3.2 Begrænsning af støjgener

5.3.3 Begrænsning af skader og gener fra vibrationer

5.3.4 Begrænsning af støvgener

5.3.5 Begrænsning af ergonomiske gener

5.4 Forholdsregler ved farlige arbejder

Ad stk. 2.:

Sikkerhedskoordinator erstattes med arbejdsmiljø-koordinator (b).

6. Omgivende miljø**6.1 Generelt**

Stk. 1. Entreprenør skal oplyse en kontaktperson til håndtering af eventuelle naboklager over arbejdet på byggepladsen.

6.2 Støj

Stk. 1. Entreprenøren skal kende og overholde kommunens regulativer vedrørende støj.

Stk. 2. De vejledende støjkrav er, at ved omliggende boliger, og andre støjfølsomme bebyggelser, skal der overholdes en grænseværdi på 70dB (A) i tidsrummet mandag-fredag kl. 07.00-18.00. Uden for dette tidsrum, samt på helligdage, er grænseværdien 40dB (A). Er det nødvendigt at udføre støjende arbejde, der overskrider støjkravene, skal entreprenøren have en skriftlig tilladelse hertil af den kommunale myndighed.

Stk. 3. Valg af maskiner, arbejdsmetoder og indretning af byggeområdet/pladsen skal ske, så omgivelserne generes mindst muligt af støj.

6.3 Vibrationer

Stk. 1. Entreprenøren skal kende og overholde kommunens regulativer vedrørende vibrationer.

Stk. 2. Er det nødvendigt at udføre vibrerende arbejde udenfor normal arbejdstid, skal entreprenøren have en skriftlig tilladelse hertil af den kommunale myndighed.

Stk. 3. Valg af maskiner og arbejdsmetoder skal ske så omgivelserne generes mindst muligt af vibrationer.

6.4 Støv

Stk. 1. Hvis arbejde og/eller transport kan risikere at medføre støv og/eller spild af jord uden for byggepladsen, skal der gennemføres forebyggelse og afhjælpning efter nærmere aftale med byggeledelsen.

6.5 Emissioner til atmosfæren

Stk. 1. Entreprenøren skal undgå unødvendige emissioner til atmosfæren, herunder undgå tomgang fra maskiner samt materiel og transport, som ikke er påkrævet for udførelse af arbejdet.

6.6 Spild af olie og kemiske produkter

Stk. 1. Entreprenøren skal straks opsamle spild af olie og kemiske produkter. Entreprenøren skal hurtigst muligt orientere byggeledelsen om spildet og afhjælpningen, så det kan vurderes, om spildet er håndteret korrekt.

6. Omgivende miljø**6.1 Generelt**

Der gælder Ballerup Kommunes miljøklausuler.

6.2 Støj

Læs forskrift på [www.ballerup.dk/Natur & Miljø](http://www.ballerup.dk/Natur%20&%20Milj%C3%B8)

6.3 Vibrationer

Læs forskrift på [www.ballerup.dk/Natur & Miljø](http://www.ballerup.dk/Natur%20&%20Milj%C3%B8)

6.4 Støv**6.5 Emissioner til atmosfæren****6.6 Spild af olie og kemiske produkter**

7. Kvalitetsstyring**7.1 Generelt**

Stk. 1. Eventuelle bemærkninger til mødereferater skal fremsættes senest 1 uge efter modtagelsen af referatet, dog senest på det næstfølgende møde. Sker dette ikke, betragtes referatet som godkendt.

7.2 Byggeledelsen

Stk. 1. Uafhængigt af entreprenørens kontrol vil bygherren lade udføre tilsyn.

7.3 Byggemøder

Stk. 1. Der vil blive afholdt byggemøder på fast ugedag og tidspunkt.

7.4 Kvalitetsplan

Stk. 1. Entreprenøren skal udarbejde en kvalitetsplan. Kvalitetsplanen, også kaldet kvalitetsaktivitetsplanen, skal omfatte følgende emner:

- a) Organisation af entreprisen
- b) Dokumentstyring
- c) Styring af indkøb
- d) Kvalifikationer
- e) Procesgranskning
- f) Kontrolplan
- g) Krav til underentreprenører og leverandører
- h) Håndtering af fejl og mangler ved materialer og arbejde (afvigelser)
- i) Håndtering af afvigelser fra projektmaterialet
- j) Projektering.

Stk. 2. Kontrolplanen skal indeholde entreprenørens sædvanlige kontroller og udbudskontrolplanens kontroller. Kontrolplanen skal være godkendt af byggeledelsen før arbejdets opstart.

7.5 Projektgennemgangsmøde

Stk. 1. Entreprenøren skal forud for arbejdets start deltage i projektgennemgangsmøder under ledelse af byggeledelsen. Byggeledelsen vil indkalde til projektgennemgangsmøder og udarbejde dagsorden og referat. Formålet med projektgennemgangsmøder er gennem en dialog mellem entreprenøren og de projekterende at:

1. Udnytte entreprenørens udførelsesmæssige sagkundskab
2. Afdække eventuelle forhold, som kan føre til svigt, eller som er særligt risikofyldte eller vanskelige at udføre
3. Løse projektmæssige forståelsesproblemer
4. Drøfte og eventuelt justere kontrolplaner
5. Afdække miljømæssige belastninger.

Stk. 2 Entreprenøren skal inden projektgennemgangsmødet have gennemgået projektmaterialet og foretaget procesgranskning. Resultatet af procesgranskningen skal foreligge skriftligt.

Stk. 3. Entreprenøren skal inden projektgennemgangsmødet have vurderet processen herunder anvendelsen af ressourcer og øvrige produktionsforhold til arbejdets udførelse.

Stk. 4. Ved projektgennemgangsmødet vil de projekterende redegøre for eventuelle forhold, som måtte kræve særlig omhu i udførelsen, fordi disse afviger fra almindelig praksis, og hvortil der er knyttet særlige kontrolprocedurer.

Stk. 5. Justeringer i art og omfang af kontrollen foranlediget af projektgennemgangsmødet skal indarbejdes i kontrolplanen.

Stk. 6. Projektgennemgangen ændrer ikke fordelingen af ansvar og risiko mellem bygherre og entreprenør, ej heller hvis projektgennemgangen resulterer i ændringer af projektet.

7. Kvalitetsstyring**7.1 Generelt****7.2 Byggeledelsen****7.3 Byggemøder****7.4 Kvalitetsplan**

Ad stk. 1. Senest 8 arbejdsdage før første projektgennemgangsmøde skal entreprenøren fremsende kvalitetsplanen til byggeledelsen. Senest 2 arbejdsdage efter byggeledelsens eventuelle kommentarer til kvalitetsplanen skal entreprenøren fremsende den reviderede kvalitetsplan til byggeledelsen til godkendelse.

7.5 Projektgennemgangsmøde

Der henvises til AB92 § 11, stk. 1.

Ad stk. 2. Resultatet af procesgranskningen skal fremsendes til byggelederen senest 8 arbejdsdage inden projektgennemgangsmødet afholdelse.

7.6 Opstartsmøder for arbejder

Stk. 1. Inden et arbejdes påbegyndelse afholdes et opstartsmøde.

7.7 Entreprenørens kontrol og dokumentation

7.7.1 Generelt

Stk. 1. Kontrol og dokumentation er en del af entreprenørens ydelse. Entreprenøren skal sikre, at der dels gennemføres en løbende kvalitetskontrol af arbejdet og af leverancer hertil, dels tilvejebringe en dokumentation for, at kontrol iht. kontrolplanen er udført, og at de specificerede kvalitetskrav er opfyldt.

Stk. 2. Hvis byggeledelsen som følge af fejl eller svigt under udførelsen kan begrunde, at kontrol og/eller dokumentation bør udvides, skal entreprenøren følge opfordringen uden udgift for bygherren.

7.7.2 Styring af udførelsesdokumenter

Stk. 1. Entreprenøren skal straks etablere og i hele udførelsesperioden vedligeholde et systematisk arkiveringssystem til identifikation og styring af udførelsesdokumenter og ændringer/ supplementter til disse. Systemet skal også dække eventuelle under-entreprenører. Systemet skal minimum omfatte følgende elementer:

- a) Registreringslister over gyldige dokumenter.
Listerne skal kunne ændres, og ændringen registreres. Listerne skal fremsendes til dokumentbrugere.
- b) Fastlagt procedure for, hvordan ændringer markeres i dokumenter, og hvordan dokumenterne og deres ændringsstatus identificeres.

7.7.3 Arkivering af dokumentation

Stk. 1. Arkivering skal omfatte den dokumentation, som løbende indgår, og som vedrører kvalitetsovervågning, herunder kvaliteten af materialer, materiel, udførelse og færdige delproduktioner samt kvalifikationer af personale, hvortil der er stillet særlige krav.

Stk. 2. Kontrol- og D&V-dokumentation skal holdes adskilt under udførelsen og ved afleveringen, og begge skal bestå af mapper indeholdende en indholds-fortegnelse over dokumentationen.

7.7.4 Kontrolokumentation

Stk. 1. Kontrolokumentation skal som udgangspunkt følge punkterne i udbuds-kontrolplanen samt de aktiviteter, entreprenøren anser for nødvendige for at sikre kvaliteten af arbejdet, og som fremgår af entreprenørens kontrolplaner.

Stk. 2. Dokumentationen skal være tilgængelig for byggeledelsen under arbejdets forløb. Dokumentationen omfatter også delarbejder/ leverancer fra underentreprenører/leverandører.

7.7.5 D&V-dokumentation

Stk. 1. D&V-dokumentation skal som udgangspunkt indeles i de bygningsdele, projektmaterialet angiver.

Stk. 2. Entreprenøren skal til brug for udarbejdelsen af D&V-dokumentation levere oplysninger om de materialer, produkter og komponenter, der indgår i arbejdet, som specificeret i arbejdsbeskrivelsen.

7.8 Aflevering

7.9 Kvalitetssikring efter aflevering

Stk. 1. Entreprenørens mangelfhjælpning efter aflevering er underkastet de samme betingelser for kvalitetssikring som de øvrige arbejder.

7.6 Opstartsmøder for arbejder

Mødetidspunktet for opstartsmødet aftales med byggeledelsen.

7.7 Entreprenørens kontrol og dokumentation

7.7.1 Generelt

7.7.2 Styring af udførelsesdokumenter

7.7.3 Arkivering af dokumentation

7.7.4 Kontrolokumentation

Kontrolokumentation skal afleveres i en USB-nøgle indeholdende samlede sæt ved afleveringsforretningen.

Kontrolokumentation skal minimum indeholde følgende:

- Dato for kontrol
- Hvem der har gennemført kontrollen
- Hvad kontrollen har omfattet
- Resultatet af kontrollen

7.7.5 D&V-dokumentation

D&V-dokumentation skal afleveres 10 arbejdsdage inden afleveringsforretningen.

7.8 Aflevering

7.9 Kvalitetssikring efter aflevering

8. Tidsstyring**8.1 Generelt****8.2 Tidsplan**

Stk. 1. Udbudstidsplanen viser hovedaktiviteternes varighed – herunder start- og sluttidspunkter.

Stk. 2. Endvidere viser udbudstidsplanen, hvornår der foregår arbejder, der medfører særlig fare samt områder, der i perioder er fælles for flere arbejder.

Stk. 3. Entreprenøren er pligtig til umiddelbart efter bygherrens accept at medvirke ved udarbejdelsen af en detaljeret tidsplan for byggeriet inden for rammerne af udbudstidsplanen.

Stk. 4. Entreprenørens arbejdsplan skal vise alle betydende aktiviteter med angivelse af varighed og eventuel afhængighed i forhold til andre aktiviteter. Planen skal endvidere vise, hvornår bygherreleverancer skal foreligge, for at disse kan indbygges i tide.

Stk. 5. Ved fagentreprise sammenholder bygge-ledelsen de enkelte entreprenørers oplæg og udarbejder en samlet tidsplan for byggeriet med de i udbudstidsplanens angivne sanktionsbærende tidsfrister.

Stk. 6. Udkast til den samlede tidsplan vil blive forelagt på koordineringsmøde med entreprenørerne, inden byggepladsarbejdet påbegyndes.

Stk. 7. Efter entreprenørens tiltrædelse af tidsplanen erstatter denne udbudstidsplanen, og er herefter juridisk gældende i aftaleforholdet.

Stk. 8. Ved afvigelser på den kritiske vej skal entreprenøren medvirke ved revision af tidsplanen.

8.3 Vejrligsdage

Stk. 1. Der gives tidsfristforlængelse for usædvanligt vejrlig, hvis følgende betingelser alle er opfyldt:

- Vejrliget skal have medført, at arbejdet har ligget stille eller at der været nedsat drift svarende til minimum en halv dag
- Arbejdet skal ligge på den kritiske vej i tidsplanen for det pågældende sanktionsbærende tidspunkt
- Det samlede antal spild dage for det pågældende arbejde skal inden for en måned overstige det påregnelige antal spild dage.

Stk. 2. Entreprenøren skal løbende registrere vejr-forholdene i en vejrligsrapport.

Af rapporten skal det fremgå:

- Hvilke dage arbejdet har ligget stille
- Hvad der var årsag (frost, regn, vind, sne osv.)
- Hvilke arbejder der har ligget stille.

8. Tidsstyring**8.1 Generelt****8.2 Tidsplan**

Ad stk. 4. Entreprenøren skal senest <x> arbejdsdage efter entrepriseaftalens indgåelse fremsende en arbejdsplan til byggeledelsen.

8.3 Vejrligsdage

Det påregnelige antal spild dage eksklusive lørdage, søndage og søgnehelligdage er som følger:

Akt.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.
anlægsarb.	7	9	7	6	2	2
byggn.arb.	6	8	8	6	2	2

Akt.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.
anlægsarb.	0	0	3	3	8	9
byggn.arb.	0	0	3	3	8	8